

DIRVA

EUROPOS ATEITIS

Pilni 'krepšiai' saugumo konferencijai

Jei viskas vyktų pagal Maskvos norą, liepos pabaigoje Helsinkyje turėtų būti suaukta 35 valstybių viršūnių konferencija, kuri daugiau ar mažiau legalizuotų nusistovėjusią padėtį Europoje. Toje konferencijoje dalyvautų 17 Vakarų Europos valstybių, 7 komunistinės Varšuvos pakto valstybės ir 11 neutralių ar nesusidėjusių. Vienintelės Europos valstybės, nepakviestos į tą konferenciją, yra Albanija ir Andora. Iš ne Europos valstybių į ją kviečiamos dvi NATO narės: JAV ir Kanada.

Nepaisant to, kad paruošiamuose darbuose ženevoje jau 29 mėnesiai dalyvauja per 600 diplomatų (ar kaip tik dėl to) pažanga nėra labai žymi. Sakoma, kad esama 50 prieš 50 šansų, kad ji bus suaukta dar liepos pabaigoje. Derybos užsitęsė, nes Vakarai už vieną ar kitą dabartinių sienų pripažinimą nori išsiderėti kai kurios naudos. Jų pozicija šiuo atveju nėra labai stipri, nes dėl tų sienų pakitimų Vakarai nenori kariauti. Sovietams tačiau labai svarbus dabartinių sienų bet koks legalizavimas. Jo siekdami, jie sutiko pripažinti susietį su derybomis dėl abipusio nusiginklavimo (pašnekėsi apie tai eina Vienoje), o taip pat palengvinti tarp Vakarų ir Rytų pasikeitimą žmonėmis ir idėjomis. Be to, komunistai priėmė Vakarų pasiūlymą, kad kiekviena valstybė turėtų tik vieną balsą t. y. mažytė Malta turėtų tą patį formalų svorį kaip didžiulė Sovietų Sąjunga ar JAV. Tai gali privesti prie įvairių komplikacijų. Pvz. jei Kipras bus atstovaujamas vyskupo Makarios, Turkija gali jį boikotuoti.

Londoniško Sunday Times pranešimu, konferencijos paruošiamuose darbuose išspręsta devyni dešimtadalių visų problemų. Jas sprendžiantieji tekstai yra kaip sakoma jau "provisionally registered", bet jų tiek daug, kad dar 1972 metais Prancūzijos ambasadorius pasiūlė juos rūšiuojant sudėti į keturis atskirus krepšius. Tų krepšių turiniui nagrinėti buvo sudarytos keturios pagrindinės komisijos.

Pirmame krepšyje yra 10 principų, kuriais valstybės turi vadovautis tarpusavio santykiuose. Tarp neišspręstų problemų yra Vakarų reikalavimas, kad kelias savaites iš anksto turėtų būti pranešta kaimyninėms valstybėms apie manevrus, 700 km. (437 mylios) nuo sienos. Rusai siūlo tik 10 dienų, 100 km. nuo sienos, ir junginių didesnių negu armijos korpusas formulę.

Toliau, JAV, Sovietija, D. Britanija ir Prancūzija pasilieka specialias teises ir

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

atsakomybę Vokietijoje. Jos kartu siūlo tas teises pripažinti be jų smulkesnio išdėstymo ir Vokietijos vardo paminėjimo. Neutralios valstybės, ypač Jugoslavija ir net Rumunija, reikalauja tas teises aiškiau apibrėžti, nes bijo sovietų agresijos pagal Brežnevo doktriną. (Toji sako, kad vienas socialistinis kraštas gali ateiti pagalbon kitam t. y. į jį įsiveržti).

Pagaliau dar nesusitarta ir dėl Vokietijos. Pagal vieną priimtą 'principą' sienos yra nepažeidžiamos. Vakarai norėtų jį sujungti su "taikingoms sienų permainingoms", kas teoretiskai leistų Vokietijai kada nors susijungti.

Antras krepšys yra skirtas ūkiniam bendravimui. Dėl jo turinio nėra didesnių nesutikimų.

Trečiame slypi visos Vakarų viltys. Reikalavimas leisti laisvesnį susisiekimą susiduria su rusų pageidavimu, kad keliaujama būtų grupėmis, o ne pavieniai! Sovietai taip pat nežada sustabdyti Vakarų radijo stočių klausymo kliudymą, jei valstybės nepriims atsakomybės už tai kas skelbiama t. y. įves savo cenzūrą. Gindijamasi ir dėl žurnalistų statuso, ypač dėl jų išvairymo už 'netinkamus' pranešimus. Sovietai irgi nesutinka leisti Vakarams steigti savo skaityklas sovietų miestuose, ypač Maskvoje.

Į ketvirtą krepšį buvo sumestos visos siūlomos rezoliucijos apie konferencijos jamžinimą. To norėtų sovietai, siūlydami sudaryti atitinkamas institucijas. Vakarai norėtų konferenciją pakartoti po dvejų metų, o neutralieji — tik sukauti ambasadorius kas metai.

Dar nesutarta ir dėl to ar vyriausybės galvos turėtų

pasirašyti vieną dokumentą ar kelis. Antro atvejo norėtų sovietai, nes galėtų lengviau savo propagandai išnaudoti pirmą deklaracijų krepšį visai nutylėdami trečią.

Sunday Times cituoja neidentifikuotą NATO diplomata, kuris aiškinęs: "Mes nenorime nustatyti teisinius nuostatus. Konferencijos dokumentai gali turėti tik politinę ir moralę įtaką. Mes norėtume nustatyti taisykles tolimesnėm pamainom, nepareikšdami noro pakeisti atskirų valstybių socialinę sistemą. Jei tas nepasisektų, visos pastangos bus nuėjusios niekais. Blogiausiu atveju mes konstatuosime atoslūgio (detente) ribas."

Tai maždaug atitinka ir dvasiai to laiško, kurį Valtysbės Sekretoriaus padėjėjo asistentas (Deputy Assistant) Kempton B. Jenkins pasiuntė kongresmanui Derwinski, kuris kaip žinia, nori Kongrese praveisti rezoliuciją apie Lietuvos okupacijos nepripažinimą. Jenkins pareiškė, kad Valtysbės Departamentas nepripažįsta Baltijos valstybių inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Todėl JAV delegacija nesutiksianti su bet kokia formule, kuri tai pripažintų. Nors konferencija ir kalbėtų apie 'sienų nepakeitimo' principą, ji kartu pamintų ir 'taikingą sienų pakeitimą', 'tautų apsisprendimo teisę' bei 'žmonių teises'.

N. Y. Times bendradarbis David Binder teigia, kad Valtysbės Departamento pareigūnų nuomone, tie paskutiniai kontrabalanuos 'sienų nepakeitimo' principą ir būsią labai naudingi tų kovų teisei už laisvę.

Istorija mus guodžia, kad įvykiai paprastai aplenkia visas konferencijas. Ne kitoks bus ir tos konferencijos nutarimų likimas.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Cicero skyriaus naujoji valdyba. Iš kairės: sekr. Vidas Valantinas, ižd. Jonas Činkus, vicepirm. Zuzana Juškevičienė ir pirm. Pranas Kašiuba. K. Pocius nuotrauka

CICERO TAUTININKŲ DARBINGAS SUSIRINKIMAS

ALT S-gos Cicero skyrius narių gausa negali didžiuotis, bet organizacinę veiklą vysto pasigėrėtina, pareiškiai rikiuojasi ir į kitų, vietos organizacijų eilę, stipriai reiškiasi ALT veikloje. Gyvai seka Sąjungos veiklą, išseivijos kultūrinius, politinius įvykius ir laiku vietoje atitinkamai reaguoją. Palaiko glaudžius ryšius su kitais kaimyniniais Sąjungos skyriais.

Skyriaus narių metinis susirinkimas įvyko Al. ir Pr. Kašiubų svetinguose na-

muose, š. m. balandžio 18 d. Susirinkimui pirmininkavo J. Šulaitis, sekretoriavo G. Valantinas. Nežiūrint, kad pavasario gaivalingas lietus smarkiai pylė, į susirinkimą atvyko, kai kurie nariai, net gana iš tolimų Chicago užmiesių. K. Pocius su žmona, svečiai, net iš E. Chicago, 60 mylių nuotolio. Ciceriškiai mielai juos sutiko, vaišino. K. Pocius yra Vilties draugijos pirmininkas, o taip pat dosnus aukotojas visuomeniniams reikalams, ypač spaudai. Jis nesenai paklojo visą tūkstantinę Dirvą paremti. Ciceriškiai apie šią džiugią žinią tik vėliau iš spaudos sužinojo, jis kuklus, nepasiskė. Pasveikinę ciceriškį, kaip sėkmingus tautinių idėjų puoselėtojus, pristatė Vilties draugijos rūpesčius, planus, Dirvos leidimo reikalą. K. Pocius pasakė: "Nežiūrint kainų kilimo ir kitų kliūčių DIRVA ėjo ir eis"! Ciceriškiai jam pritarrė, skardžiai plojo, šiame plojime aiškiai jautėsi ryžto dvasia dėti pastangas remti Dirvą, — turėti ir ateityje puikų Sąjungos narių ryšininką, politinių žinių, lietuviškos veiklos informatorių. Tiesą pasakius, kad ciceriškiai ir rūpinasi Dirvos reikalu: visi skyriaus nariai yra Dirvos prenumeratoriai ir vis ieško naujų prenumeratorių, vis dairosi mecenatų.

KALANTOS SAVAITĖ

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas šių metų gegužės 11-17 d. skelbia Romo Kalantos Savaitę. Šia savaitę primenama, kad 1975 m. gegužės 14 d. sueina treji metai, kai, protestuodamas prieš rusosovietinę okupaciją Kaune susidegino Romas Kalanta. Jo parodytu keliu nuėjo ir kiti pasiryžėliai. Visi lietuviai kviečiami per šią savaitę prisiminti ir kitus paskatinti tinkamai pagerbti Romą Kalantą ir kitus paskutiniųjų laikų kovotojus, kurie mirė dėl Lietuvos laisvės. (ELTA)

VANDALŲ DARBAS CHICAGOS LIETUVIŲ KAPINĖSE

Balandžio 27 d. naktį nežinomi piktadariai Chicagoje sunaikino šv. Kazimiero lietuvių kapinėse apie 400 paminklų. Policijai dar nepavyko išaiškinti, kas padarė tokį niekšingą darbą. A. Šeštoko nuotrauka

Susirinkimo protokolą skaitė G. Valantinas, protokolą su maža pataisa buvo priimtas. Pr. Kašiuba, skyriaus pirmininkas padarė išsamų veiklos pranešimą. Skyrius suorganizavo — atliko dvi programas Lietuvių televizijoje: A. Smetonos šimtmečio sukakties proga, akademinio lygio programą. Pateikė ir Vasario šešioliktosios proga programą, kurią parengė mok. A. Kašiubienė, skyriaus narė, atliko Cicero lietuviškai vaikai. Šios abi programos susilaukė žiūrovų teigiamo įvertinimo. Skyrius aktyviai reiškiasi ir vietos ALT veikloje, tiesą sakant skyrius, priešakyje su pirmininku ir padėjo atsibusti ALT skyriui Cicero kolonijoje ir dabar stipriai remia. Skyrius rūpinasi Sąjungos leidžiamą knygą — "Tautinės minties keliu". Jau yra pa-

siųsta žinių apie skyriaus veiklą ir mecenato šimtinę. Ieško ir daugiau mecenatų, prenumeratų, šiai taip vertingai istorinės reikšmės knygai. Cicero skyrius itin daug prisidėjo, ypač finansų telkime, sutelkė tūkstantį dolerių A. Smetonos šimtmečiui įėjimui surengti. Kaip žinia, šis minėjimas buvo aukšto kultūrinio lygio, jame dalyvavo apie penki šimtai žmonių. Skyrius, tautinių idėjų pagrindu glaudžiai bendrauja su kaimyniniais Sąjungos skyriais, ypač artimai su Chicago skyriumi. Jei tik didesnis uždavinys, tuojau jungia jėgas, drauge vysto veiklą. Dirvą paremti parengimą surengė trys skyriai drauge: E. Chicago, Chicago ir Cicero skyrius. Tad ir rezultatas buvo pasigėrėtinas: sutelkė Dirvą apskritą tūkstantinę.

Lietuvą ištikus pavojui, būti de jure pripažintai Rusijos dalimi, skyrius tuojau sukruto ginti Lietuvos reikalą: parašė protesto telegramas įtakingiems Amerikos politikams.

Skyrius turi apčiuopiamą kultūrinį veiklos planą ir ateitį.

Skyriaus pirmininkas Pr. Kašiuba turi sutelkęs gana daug medžiagos prez. A. Smetonos filmui pagaminti ir vis dar telkia. Šitokio filmo pagaminimas gali kaštuoti kelis tūkstančius dol., bet Nepriklausomos Lietuvos valstybininko gyvenimo, jo veiklos užfiksavimas yra neįkainojamos tautinės valstybinės reikšmės dokumentas, pinigų neįvertinamas...

Perrinkta skyriaus valdyba ir kontrolės komisija. Valdybos sąstatai: Pr. Kašiuba — pirm., Z. Juškevičienė — vicepirm., J. Činkus — iždininkas, G. Valantinas — sekretorius. Kontrolės: G. Biskis ir J. Šulaitis.

Atstove į ALT Sgos seimą Clevelande išrinkta vicepirm. Z. Juškevičienė. Taip pat žada važiuoti ir pirm. Pr. Kašiuba.

Išrinkti du atstovai į Cicero ALT skyrių: G. Biskis ir J. Činkus. Pr. Kašiuba, kaip skyriaus pirmininkas, jau savaime skyrių atstovauja. Z. J.

PAS BALTIMORĖS TAUTININKUS

Baltimorės tautininkams minint 25 m. veiklos sukaktį, į šventę atsilankė ALT S-gos pirmininkė Emilija Čekienė. Reportažas apie šventę buvo atspausdintas Dirvoje nr. 35, gi nuotraukos gautos tik dabar. Nuotraukoje pirm. E. Čekienė piūna sukaktuvinį tortą, padedama Vyt. Bačansko. Šalia sėdi Naujosios Vilties žurnalo vyr. redaktorius dr. J. Balys.

Augustino Ulecko nuotrauka

Bostono lietuvių vyrų šešetas dainuoja Baltimorės tautininkų šventėje.

A. Ulecko nuotrauka

Dalis svečių Baltimorės tautininkų sukakties minėjime. Sėdi iš kairės: Tautvilienė, Laukaitienė, adv. Wm. Laukaitis, dr. J. Balys ir prel. L. Mendelis.

A. Ulecko nuotrauka

Boston

JUNGIASI Į JAV 200 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMĄ

Massachusetts valstybė ir Bostono miestas ruošiasi 1975-1976 m. paminėti Amerikos Revoliucijos ir JAV kūrimosi 200 metų sukaktį su įvairiomis iškilėmis ir šventėmis. Valstybės bei miesto jubiliejiniai komitetai, vadinami Bicentennial Commissions, planuoja kviešti Massachusetts tautybų atstovybes į minėjimų kalendorių.

LB Bostono apylinkės valdybos iniciatyva, 1975 m. balandžio 10 d. buvo sušauktas organizacijų atstovų susirinkimas aptarti lietuvių įnašą į JAV jubiliejaus viešus minėjimus. Susirinkimas išrinko komitetą iš 9 asmenų ir jam suteikė teisę papildyti komitetą reikalingais žmonėmis bei dar-

bo komisijomis.

Balandžio 16 d. šis vykdomasis komitetas posėdžiavo So. Bostono Piliečių draugijos patalpose ir pasiskirstė pareigomis, būtent: Mykolas Druga — pirmininkas, dr. Petras Bizininkas — pirmininkas, Irena Veitienė — protokolų sekretorė ir vicepirm. Bostono jubiliejiniais renginiams, Aldona Dabrylaitė — susirašinėjimo sekretorė ir vicepirm. studijų pašalpoms ištirti, Algirdas Budreckis — vicepirm. valstybės jubiliejiniais renginiams, Algirdas Mitkus — vicepirm. informacijai, kun. Antanas Baltarašūnas — narys visuomeniniams reikalams ir Ona Ivaškienė, narė kultūriniais reikalams.

Vykdomasis Komitetas nutarė oficialiai pasivadinti "Greater Boston Lithuanian-American Bicentennial Committee". Oficialūs ry-

NESKALDYKIME IŠ ADATOS VEŽIMO

Antanas Juodvalkis, š. m. balandžio 11 d. Dirvoje rašo, kad naujieji įstatai skaldė Lietuvių Bendruomenę. Kad A. Juodvalkis taip galvoja, tai yra jo asmeniškasis reikalas, bet, kad prasilenkia su faktais cituodamas LB Įstatų, kai kuriuos paragrafus, tai jau klaidinimas visuomenės. Turiu prieš "JAV LB Apylinkės Taisykles", kurios buvo JAV LB Tarybos patvirtintos 1975 metais birželio mėn. 16 d. Taisyklės aiškiai pasako, kas yra registruotas LB Apylinkės lietuvis. Pasako, kas pradeda LB Apylinkės visuotinę susirinkimą ir susirinkimui pirmininkauja. Pasako, kokiomis pareigoms pasiskirsto naujai išrinkta Valdyba. Apibūdina, ką turi daryti Kontrolės Komisija ir t.t. Iš viso yra 23 paragrafai. A. Juodvalkis cituoja Balio Raugo straipsnį atspausdintą "Drauge" 1974 metais birželio mėn. 5-tą dieną "Ir vėl reikia peržiūrėti Įstatų", taip tikrai, JAV LB Krašto Valdyba peržiūrėjo Įstatų, paruošė ir pritaikė gyvenimui, LB Apylinkės Taisyklės, kurias JAV LB Taryba patvirtino. Ir aš jas perskaitęs nerandu nieko, kas skaldytų Lietuvių Bendruomenę, bet priešingai, randu, kad bus daug lengviau dirbti LB Apylinkėse, laikantis tų Taisyklių. JAV LB Krašto Valybai už tai priklauso nuoširdi padėka.

Neskaldykime iš adatos vežimo. Rašykime, kalbėkime, kas gera, bet ne kas bloga. Skleiskime Lietuvių Bendruomenės idėjas, jos yra gražios. Visi Lietuvių Bendruomenėje galime sutilti. Gal už tai, kai kur ir yra sunku išsirinkti LB Apylinkių Valdybas, bet mes patys kalti, kad per daug kritikuoju mūsų pačių išrinktus, ir už dyką dirbančius asmenis. Padėkime jiems. Jie yra verti to. Su pagarba

Kazys Laukaitis
Chicago, Ill.

KALBĖKIME Į TEMĄ

K. Laukaitis savo laiške bara mane, už prasilenkimą su faktais ir klaidinimą visuomenės, cituojant LB Įstatų kai kuriuos paragrafus. Deja, K. Laukaitis nenurodo, kuriuos įstatų paragrafus aš neteisingai citavau. Mano rašinyje klaidingų citatų nėra. Tą išsigaivija K. Laukaitis ir jis klaidina visuomenę.

šiai buvo užmegzti su Massachusetts bei Bostono dvišimtmetinėmis komisijomis. Alg. Budreckis

■ Laiškai Dirvai

Mano rašinyje visiškai nėra minimos taisyklės, o kalbama tik apie įstatus. Taigi, vienas kalbam apie vežėčias, o kitas apie akėčias. Savo laiške K. Laukaitis mini 1975 m. (tur būt 1974?) birželio 16 d. LB Tarybos patvirtintas taisyklės. Mūsų apylinkė (East Chicago, Ind.) šias taisykles gavo tik š. m. balandžio 10 d. Mano rašinys buvo parašytas ir išsiųstas DIRVAI dar prieš taisyklių gavimą. Tad iš kur buvo galima žinoti, ką Taryba 1974 m. sesijoje nutarė. Nors taisyklės įneša tam tikro aiškumo į LB veiklą, bet nario sąvokos aptarimas ir taisyklėse paliktas su didelėmis spragomis, ką savo rašinyje ir pažymėjau (nario sąvoką citavau iš B. Raugo straipsnio).

Atraskite bent vieną organizaciją, valstybę ar kitą kokią junginį, kuris leistų balsuoti iš anksto neužsiregistravus. Jei balsavimo dieną leidžiama balsuoti tik atvykus į būstinę, tai kokia garantija, kad tas pats asmuo neaplinkys kelių balsavimo būstinių? Nario sąvoka turi būti aiškiai apibrėžta, kad jokioms abejonoms neliktų vietos.

Matyti, K. Laukaitis yra gerų norų, tai jam viskas yra aišku ir suprantama, bet gyvenimas dažnai kitaip padiktuoja.

Ar ne įstatų spragos jau suskaldė lietuvių bendruomenę? Tad ar ne laikas ieškoti kelių jai sujungti? Žmoniškos, logiškos ir gyvenimiškos patalos gali lemiai prisidėti prie LB-nės apjungimo. O kas tuo klausimu aukštesniųjų organų yra padaryta? Vieną pusę kaltina, o kitą baltina.

Jeigu K. Laukaitis geriau būtų įsiskaitęs į mano pa-

stabas, tai nebūtų reikėję eikvoti laiko ir svaidytis neatsakingais žodžiais.

Laikraščiai ir yra tam, kad galėtumėm pasidalinti nuomonėmis, išskirti negeroves ir jas pašalinti. Užtenka visą laiką tik ploti per petį ir už kiekvieną nusičiaudėjimą nužemintai dėkoti. Kas pasiima kokias pareigas, tai turi jas ir atlikti, nelaukdamas ypatingų pagarbų ar padėkų.

Teisingai dr. A. Razma per Lietuvių Fondo suvažiavimą pasakė, kad milijono pasiekta tik todėl, kad buvo dirbama sutarimo keliu, o ne nutarimų.

LB vadams taip pat reiktų tą kelią pasirinkti, tai nebūtų jokių skilimų.

Su pagarba

A. Juodvalkis
E. Chicago, Ind.

Skaitytik ir platinkit
D I R V A

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITES PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminėms. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

- ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street 435-1654
- BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street 342-4240
- BROOKLYN, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue 467-6465
- BUFFALO, N. Y. — 701 Fillmore Avenue 895-0700
- CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue 486-2818
- CHICAGO, ILL. — 1855 West 47 Street 376-6755
- CHICAGO, ILL. 60629 — 2608 West 69 St. 925-2787
- CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue 771-0696
- DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue 365-6780
- FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres, Rt. 9 363-0494
- HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue 365-6740
- HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Avenue 249-6216
- LOS ANGELES, CALIF. — 159 So. Vermont Avenue 385-6550
- NEWARK, N. J. — 378 Market Street 642-2452
- NEW YORK, N. Y. — 78 Second Avenue 674-1540
- NEW YORK, N. Y. — 141 Second Avenue 475-7430
- PHOENIX, Ariz. 85027 — 22041 N. Black Canyon Hwy. (602) 942-8770
- PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue 769-4507
- RAHWAY, N. J. — 47 East Milton Avenue 381-8800
- SILVER SPRINGS, Md. 20910 — 961 Bonifant St. (301) 587-5777
- SOUTH RIVER, N. J. — 41 Whitehead Avenue 257-6320
- SYRACUSE, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street 475-9746
- TRENTON, N. J. — 1152 — Deutz Avenue 392-0306
- UTICA, N. Y. — 963 Bleeker Street 732-7476

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMA MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

MOTINA AUKŠČIAU VISŲ PAREIGŲ

Kai šiuo metu stebime televizijoje ir skaitome spaudoje apie moterų nuolatinės kovos už lygias teises su vyrais, tai pradėdami kartais galvoti apie kokių nesamonių moterys eina. Juk moterys nuo pat senų laikų turi daug aukštesnes pareigas už vyrus. Argi moters policininkės tarnyba yra garbingesnė už motinos pareigas, kuri auklėja savo tautai ir visai žmonijai vaikus, ne tik policijai, statybos darbuotojams ar kitiems reikalingiems tarnautojams, bet ir didžiulius pasaulio vyrus. Ar moteris jaučiasi pranašesnė už vyrus gaudydama nusi kaltėjus, negu auklėdama žmoniją taip, kad nusikaltėlių skaičius pasaulyje mažėtų? Moterims pradėjus vyrišką tarnybą siekti pasaulio greit pajuto ir todėl nenuostabu, kad šiandien visur tiek daug nusikaltėlių, nors motinos savo vaikus be priežiūros palikdamos eina gaudyti kitų, visai negalvodamos, kad kiti greit gaudys jų vaikus.

Reikia džiaugtis, kad šiuo dvasiniu nuosmūkiu dar nėra užsikrėtusios lietuvės. Mes gerai žinome, kad pasaulio technika išranda daug ir didelių atsiekimų mašinomis palengvinant žmonių darbą, palengvina ir moterims namų ruošą atlikti, bet niekas dar neišgalvojo, kaip ir kuo palengvinti motinos pareigas. Jos liko pagal prigimtį garbingiausios, nepakeičiamos, atsakingiausios, todėl ir pranašiausios.

Ji, davusi kūdikiui gyvybę, duoda jam ir pirmuosius auklėjimo pagrindus, suteikia tai, ko joks kitas mokytojas, jokia mokykla nesugeba suteikti. Motinos rūpestis nesibaigia vaikams paūgėjus, jis lydi juos, kol mirtis užmerkia motinai akis. Ji naktimis budi prie sergančio kūdikio, ji rūpestingai paslėpusi ašaras, baimę ir neramumą palydi sūnų į karą, taip pat su motinišku rūpestingumu išleidžia dukrą į marčias. Motina jautriausiai pergyvena vaikų laimę ar nelaimę. Ji lygiai myli gerą ir blogą vaiką ir lygiai rūpestingai globoja, o juk motiniška meilė, globa ir

rūpestis reikalingi ne tik vaikui, bet ir kiekvienam žmogui.

Jei kuri nors ištinka nelaimę, pirmiausia nusigrįžta draugai, o paskui mylimasis – oji, dar vėliau broliai ir seserys, gi motina lieka visuomet kartu, niekada nuo savęs nestumdama, niekad nepasmerkdamas nei didžiausio nusikaltėlio-vaiko, nes jos meilė lydi begalinę auką.

Lietuvė motina daugeliu atveju kilnesnė už kitų tautų, nes jos širdy ilgai ruseno lietuviška ugnis ir brendo mūsų tautos atgimimas, todėl ji ir verta ypatingos pagarbos. Jei po ilgų vergijos metų, spaudos draudimo laikų, Lietuva atgavo laisvę, tai tik lietuviškos motinos dėka, išauklėjusios daug tautinės dvasios ištvermingų vaikų. Mūsų motinos davė sveiką ir stiprų tautos žiedą, mūsų praeities garbę, dabarties stiprybę ir ateities viltį. Jos davė ramius ir darbščius artojus, stropius darbininkus, jos davė mokslininkus ir valstybės vyrus – mūsų tautos pasididžiavimą.

Lietuvė motina išliko tvirta, nepalaužiama ir ištikima savo idealams ir lietuviškajam ištikinimui visais laikais. Skolos jai, neišpirksime nei brangiausiomis dovanomis, jei nevykdysime jų per šimtmečius skiepytų vaikams tautiškų idealų.

Visai pelnytai pavasario gražiausiu laiku motinai pagerbti skiriama diena. Spaudoje matome jos garbei straipsnių, gražių atvirukų ir šaukiančių reklamų dovanoms. Matome skelbimų apie motinos šventes, kur vaikai deklamuoja gražių eilėraščių, paskaitininkai apibūdina motinų pareigas, bet gaila, tas šventes rengia pačios motinos, moterų klubai ir kitos moterų organizacijos mokyklų mokytojos, motinos gerbiamos vaišinant pyragėliais. Nejaugi lietuvė motina nėra verta visuotinės aukštesnio kultūrinio lygio pagarbos.

E. Čekienė

JAU SVARSTO KISSINGERIO PAKEITIMĄ

BRONIUS AUŠROTAS

Tragiškų įvykių srovė, lyg viską naikinantis potvynis, tuo metu kai Kissingeris derėjosi Izraelyje, palietė viso pasaulio viešąją nuomonę. Didelė dalis Europos, kur dar vis tebėra sutelktos morališkos ir kitos gėrio vertybės, abstulbusi stebėjosi su koku cinizmu JAV Kongresas išmetė komunizmo rykliams praryti savo ištikimą sąjungininką, P. Vietnamą! Lygiai taip pat kaip ir 1972-73 metais paaukojo ant detentės sukruvinto aukuro, II-jo Pasaulinio karo sąjungininką, Kinijos respubliką. (Taip pat, gal netrukus dar numes bolševizmo vilkams ir Pabaltijį).

Žinoma, šių JAV užsienio politiką užgriuvusių nelaimių tiesioginis kaltininkas yra ne kas kitas, bet JAV užsienio politikos vadovas H. Kissingeris ir Co. JAV visuomenė nujaučia, kad po migdandžių, į minkštų vatą susuktus pareiškimais slypi netiesa, o gal, ir apgaulė. Paraleliškai, kaip kad 1940 metais skelbėji Atlanto Chartos tautų apsiprendimo principai, kaip žinome, pasibaigę Rytų ir Vidurio Europos išdavimu bolševizmui.

Prabėgusiomis dienomis H. Kissingerio kritikų skaičius ne tik kad padidėjo, bet kai kurie įtakingi dienraščiai reikalavo jo skalpo. Savaitraštis Time savo IV. 28 laidoje, persispausdina Long Island dienraščio Newsday kreipimąsi į JAV vyriausybę, kad atleistų Kissingerį. Laikraštis kaltina, kad "Nixonas ir Thieu pasirašė slapto protokolus, kad JAV gelbėsianti P.

Vietnamą bėdos atveju". Laikraštis rašo, kad "šiuo metu, ryšium su pietryčių Azijos nelaimėmis, nėra klausama ar galima Amerika pasitikėti? Klausama: ar galima pasitikėti Kissingeriu? Amerikiečiai niekada nesukėlė abejonių nei savo sąjungininkų nei priešų eilėse: tai atliko p. Kissingeris".

Apie JAV užsienio politiką Anglijoje leidžiamas savaitraštis "Guardian" atspausdino savo buvusio Vašingtono korespondento p. Peter Jenkins straipsnį, kuriame rašoma: "Pietų Vietnamas yra paskutinė (auka) p. H. Kissingerio ciniškos superjėgos politikos išdava... "Taika su garbe" ir to žargono prasmė parodo, kad Kissingeris nustojo garbės".

Savaitraštis Time toliau skaitytojams primena, kad visoje Pietų Amerikoje, į kurią netrukus turėjo išvykti Kissingeris, nėra ta kelione jokio susižavėjimo. Jo niekas nelaukia nei Argentinoje, nei Brazilijoje, nei Venesueloje. Gi buvęs Argentinos ambasadorius Vašingtone, apie JAV vyriausybę, taip mintijo: "Argentiničių nuomone ir Fordas ir Kissingeris tėra pašautos antys".

Iš esmės imant, Kissingeris yra kritikuojamas už per didelį valdžios pasigrobimą, lyg kad JAV užsienio politika būtų jo asmeniškasis biznis: žinoma, jeigu biznis sekasi, tada yra giriamas tokios įmonės ar bendrovės direktorius; bet, neduok Viešpatie, kai tik tokiame reikale atsiranda spragų, tada tenka bankrutuoti

Jun Tsunoda, Japonijos vyriausybės patarėjas Amerikos reikalais taip samprotauja: "Šių dienų pasaulinė diplomatija yra toks didžiulis ir sudėtingas reikalas, kad jos jokių būdu negali vesti vienas žmogus."

Tačiau pradėdamas Nixonu ir dabartiniu prezidentu Fordu, kaip valstybės saugumo taip ir užsienio reikalais buvo pavesti tvarkyti vienam Kissingeriui. Dar kol kas neteko girdėti, kad prezidentas Fordas būtų apkaltingas savo užsienio politikos vadovą už paskutines nelaimes, kainavusias Amerikai ne tik milijoniškas pinigų sumas (kurias privačios mokėtos vargšai mokėdavo mokėtojai), bet neįkainojamą autoriteto netekimą. Mėginama dar teisintis, kad "gal per metus ar 18-ka mėnesių Kissingeris ir vėl sugebės grąžinti JAV politiką į tinkamas vėžes." Vienok, ko nebuvo galima

įvykdyti per šešis metus to negalima pataisyti per vienerius.

Kaip ir pridera laikraštiniams, Time toliau jau svarsto, kuris gi iš žinomųjų respublikonų galėtų pakeisti Kissingerį. Savaitraščio nuomone, gal pirmoje eilėje stovėtų buvęs Nixono artimas patarėjas ir geras Fordo draugas Melvin Laird. Atseit, pastarojo yra labai geri santykiai ir su Kongresu ir su respublikonų; partijos politikais. Taip pat yra minima ir Elliot Richardsono pavardė. Pastarasis turi labai gerą nesuteptą vardą ir šiuo metu mokinas diplomatijos meno prie Anglijos karalių dvaro. Jis taip pat yra buvęs JAV Gynybos bei Teisingumo sekretorius. Taip pat dar publikai pristatomi George Bush, Donald Rumsfeld bei William Scranton, kaip galimi būsimoji JAV užsienio politikos vairuotojai. Visi trys pastarieji yra įtakingi respublikonų partijos nariai.

Tačiau ar naujas užsienio politikos vairuotojas galės išlyginti tas duobes, kurias jam paliks Kissingeris?

Šis bei tas Skirpstas

• Inžinerija, tikslųjų mokslų specialybė, dabar yra moderni, kone dominuojanti. Ir mūsų tarpe inžinierių gausu, kai kam atrodo tai pavydėtinas luomas: technikos amžiuje didelė paklausa, geri uždarbiai, visuotinė pagarba. Šis luomas pas mus nuo seno žymus tautiniu susipratimu ir ryškiais darbais. Prieš 100 metų Petras Vileišis įėjo į tautos istoriją kaip didis kovotojas prieš priespaudą ir savos kultūros gaivintojas: jo rūpesčiu anuomet, sunkiu spaudos draudimo metu, išėjo daug vertingų leidinių. O pastarojo karo ir okupacijų laikų rezistencijoje reikėsi visa eilė inžinierių. S. Kairys vadovavo VLIKui. Tad mus domina ir dabartinė inžinierių karta. Jie, atrodo, veikia kone pasigėrėtina. Turi savo draugiją, šaukia suvažiavimus. Ypač įdomus nuo 1951 m. leidžiamas gražus, iliustruotas bertaininis žurnalas *Technikos Žodis*. Turinys įvairus ir turtingas, straipsniai aktualūs profesiniu ar tautiniu atžvilgiu. Didis nuopelnas tai, kad šiuo leidiniu svetur pasklidę mūsų technikos darbuotojai jungiami draugėn į bendrą šeimą, palaikant ryšį, kreipiant dėmesį tautinių klausimų pusėn. Duok Dieve, kad visos mūsų profesijos pajėgtų panašiai saviškius telkti.

• Technikos žodyje itin įdomus skyrius Terminologijos klausimais, kurį redaguoja Ramojus P. Vaitys. Technikos srityje yra gana daug ypatingų dalykų ir terminų (o vis dar naujų atsiranda!), tai per porą puslapių R. Vaitys teikia ilgoką eilę lietuviškų atitikmenų angliškiam. Ir tai gana nelengva juos mūsų kalboje surasti, priderinti. Bet iš to didelė nauda. Pvz. toki gražūs savi terminai: svambalas, mygtukas, įkamša, kaištis, luitas ir kt.

• Savo ruožtu norisi pageidauti, kad ir kiti luomai panašiai ieškotų savų įvardų ypatingesniems dalykams ir — skelbtų viešai vartosenai. Gydytojams, chemikams, fizikams, biologams tai būtų pravartu. Bet gal labiausiai reikia, kad namų kasdienos buityje būtų apsišvarintas žodynas. Čia tai Moterų Metais gyva šeiminių pareiga. Ligi šiol, atrodo, jos ne kalbininkų patarimų visai neskaitė. Pvz. jau senokai buvo patarta "sinka" vadinoti išlaja, bet moterys to nė žinote nežino. O *Mano žodyne* (nauja vaikams knyga) atsirado iš kažkur — plautuvos... Tegu moterys savo spaudoj įsiveda po skiltelę namų darbų, daiktų ir apyvokos terminam, tepagundo kalbininkus surasti tinkamus žodžius ir — tepaskatina moterų masę namuose verstis lietuviškais žodžiais, o ne mišraine, kaip dabar.

• Šių metų Kario nr. 3 Z. Raulinaitis str. "XI amžius lietuvių karinėje istorijoje" pabrėžia: "Nuo 11 a. pradžios, tiksliai nuo — 1009 m., Lietuva jau žinoma istoriniuose dokumentuose. Nuo 11 a. slenksčio prasideda Lietuvos istorija." Taigi už 34 metų mes švėsime savo 1000-metį! Nors priešistoriniai laikai mūsų tautai gal buvo dar ilgesni, bet jiem tiksliau išryškinti trūkstante žinių. Betgi 1000-metį tikros istorinės Lietuvos bus verta gražiai ir prasmingai atšvęsti. Jau dabar galima tam įvykiui pradėti ruoštis.

• Vienas jautrus ir rūpestingas tautietis kelia balsą (Draugas, bal. 10 d.), esą būtina skubiai ir rimtai surinkti žinias apie tautos kankinius. Mes turime patys žinoti, ir pasauliui pranešti, ir istorijoje atžymėti, "kiek lietuvių buvo nušauti, užmušti, nukankinti per tardymus, kiek badu išmarinta, kiek Sibiro taigos sušaldyta"... Girdi, atidėlioti to darbo negalima, ir taip pavėluota. Iš tiesų klausimas aktualus. Tik niekas nežino, kas jo turi imtis, nors įvairių organizacijų bemaž perdaug turime. Mat, nevienu nesiryžta aprėpti visos tautos bendrus reikalus. O dirbti norinčių ir galinčių dar yra, tik nėra jokio rimto plano lietuvių darbams. Daugelis dar vis žiūri į tą organizaciją, kuri kadaise pasiskelbė apimanti visas sritis, bet tai tebuvo tuščias pasigyrimas. Regis, geriausia imtis iniciatyvos paskiriamam asmeniui (juk organizuotai veikti dar neįmokome), paruošti planą, burti draugėn rėmėjus ir bendradarbius ir — maldauti iš L. Fondo lėšų. O būdinga, kad tasai klausimą iškėlęs asmuo, taip jautriai ir teisingai už tautos kankinius agituojas, yra vienas iš LB valdybos narių savo apylinkėje. Matyt, jis pats jaučia, kad jo organizacija tokių svarbių bendrinių reikalų nenumato imtis, todėl prisieina veikti nuo pat pradžių, lyg dykynės tyruose šaukti, ieškant proto žmogaus...

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/4 % — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2 % — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4 % — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2 % — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

CAMP SALESIAN

CEDAR LAKE, IND. BOYS 8 to 14

Conducted by SALESIAN PRIESTS & BROTHERS

June 29 through August 16

Swimming, Boating, Fishing, Riding, Archery, Crafts, Hikes, Soccer, Campfires, Baseball, Roller Skating, Movies, Dramatics, Religious Training.

EXCELLENT FACILITIES ONLY \$50.00 PER WEEK

50 Minutes to Chicago — Visitors Welcome All Year Round

Write: Camp Salesian, P. O. Box 353,
Cedar Lake, Ind. 46303
or Call 219-374-5575

PLEASE SEND ME INFORMATION ON CAMP SALESIAN

Name

Address Zip

(35-36)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

VLIKO TARYBOS PASISAKYMAS

Ryšium su š. m. balandžio 12-13 d.d. Chicagoje įvykusia, Vliko sušaukta Lietuvos laisvinimo darbų nepaprasta veiksmų konferencija, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Taryba balandžio 26 d. buvo susirinkusi specialaus posėdžio.

Išklausiusi konferencijoje dalyvavusių Vliko Valdybos atstovų — dr. Kęstučio Valiūno, Jurgio Valaičio ir Aleksandro Vakselio — pranešimus ir susipažinimui su konferencijos komunikatu, Valdyba rado reikalingą plačiau pasisakyti:

1. dėl paties Vliko, 2. dėl tarptautinės padėties, galinčios pažeisti Lietuvos valstybės nepriklausomybės teisinius pagrindus, ir 3. dėl veiklos būdų ir priemonių, kad to neįvyktų.

1. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas yra pavergtos lietuvių tautos teisėtą atstovybę, įpareigojanti — iki bus pašalintos dabartinės kliūtys tautai laisvai vykdyti savo suverenines teises — užsienyje kalbėti ir veikti tautos vardu. Būdamas užsienyje, Vlikas yra vieninga vyriausia Lietuvos laisvės kovos vadovybė. Jo sušauktoji veiksmų konferencija Chicagoje buvo tikslinga ir gerai paruošta.

2. Susipažinusi su Didž. Britanijos užsienio reikalų ministerijos 1975 m. kovo 19 d. raštu, rašytu Didž. Britanijos Baltų Tarybai, ir

su JAV Valstybės Departamento 1975 m. balandžio 11 d. raštu, rašytu JAV Atstovų Rūmų užsienio reikalų komiteto pirmininkui kongresininkui Thomas Morgan, Taryba rado, kad tuose raštuose teptasakytą, jog minėtos valstybės Baltijos valstybių prievartinės aneksijos nepripažįsta ir, kad Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencija bendrai deklaruosianti esamųjų Europos valstybių sienų neliečiamumą, tautų laisvą apsisprendimą ir žmogaus teisių respektavimą.

3. Taryba mano, kad vyriausybės oficialūs laisvo apsisprendimo (self determination) sovietų okupacijoje esančioms Baltijos valstybėms deklaravimas, toli gražu mūsų nepatenkina. Sovietai visą laiką aiškina ir toliau aiškina, kad Baltijos tautos esančios apsisprendusios ir savanoriškai įsijungusios į Sovietų Sąjungą, nors tai yra ir visiškai netiesa. Mums reikia, kad Europos Saugumo Konferencijoje greta laisvo apsisprendimo, Vakarų valstybių deklaracijose būtų įsakmiai pabrėžta, kad priešverstinio ir neteisėto Baltijos valstybių į Sovietų Sąjungą įjungimo jos nepripažįsta ir nepripažins.

4. Taryba pveda Vliko valdybai: (a) susitarus su latviais ir estais, sudaryti delegacijas ir aplankyti Šiaurės Amerikos ir Vaka-

ry Europos valstybių vyriausybės ir joms įteikti atitinkamus memorandumus; (b) ieškoti kelių susitikti su Vakarų Europos valstybių parlamentų atstovais ir prašyti juos įtaigoti savo vyriausybės, kad Europos Saugumo Konferencijoje nebūtų pažeistas Baltijos valstybių teisinis statusas; (c) paskatinti mūsų politines partijas ir kitas organizacijas, dalyvaujančias tarptautinėse institucijose, ieškoti paramos Baltijos valstybių bylai ginti; (d) susitarus su latviais ir estais, atskirai kreiptis į savo tautiečius Šiaurės Amerikoje ir Vakarų Europoje ir prašyti visus plunksnų valdančius rašyti savo krašto spaudoje straipsnius ar laiškus apie Baltijos valstybes ir jų dabartines problemas.

5. Išvardintiems ir kitiems numatytiems uždaviniams vykdyti reikia daug lėšų. Todėl Taryba pveda Tautos Fondui visame laisvajame pasaulyje organizuoti visuotinį aukų vakų Ypatingajam Fondui.

Didžiai vertindama Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Amerikos Lietuvių Tarybos toje veiksmų konferencijoje duotą pažadą, Taryba kviečia šias dvi organizacijas aktyviai prisidėti prie lėšų kaupimo Ypatingajam Fondui, sudarytam prie Tautos Fondo. Visi lietuviai prašomi suprasti grėsmingą Lietuvai padėtį ir gausiai aukoti, ne laukiant kitų paraginimų. Tautos Fondui duotosios aukos atleidžiamos nuo mokesčių (tax exempt). Adresas: Lithuanian National Foundation, Inc., 64-14 56th Road, Maspeth, N. Y. 11378, USA.

6. Didžiai vertindama Amerikos visuomenės balso reikšmę, Taryba laiko, kad energinga Jungtinės Amerikos Valstybės veikla turi būti tęsiama. Vliko Taryba kviečia Amerikos Lietuvių Tarybą ir JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybę prisidėti prie laiško rašymo, įjungiant visą savo organizacijos tinklą. Laiškai siunčiami senatoriui Carl T. Curtis, Rezoliucijos No. 29 autoriui; senatoriui John J. Sparkman, Senato užsienio reikalų komisijos pirmininkui; ir savo valstijos senatoriams.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Taryba
New Yorkas,
1975 m. balandžio 26 d.

DR. A. GERUTIS
BONNOJE

Dr. A. Gerutis, gyv. Berne, Šveicarijoje, balandžio 17 d. laikė Bonnoje paskaitą tema "Baltijos valstybės 30 metų nuo karo pabaigos". Prelegentas savo paskaitoje apžvelgė Baltijos valstybių raidą po 1944-45 m., kai ten vėl buvo įvestas sovietinis režimas. Be kitų aspektų, paskaitininkas ypač sustojo ties rusų kolonizacija, kuri per 30 metų pasiekė tokio laipsnio, kad, pav., Latvijoje ir Estijoje šiandien kas trečias gyventojas yra slavai, pirmoje eilėje rusai. Rygoje latviai nebesudaro gyventojų daugumos, o ir visoje Latvijoje per paskutinį gyventojų surašymą tebuvo 57% latvių tautybės žmonių. Jeigu šiandien Lietuvoje

FLORIDOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Dr. Vitalius ir dr. Nijolė Benokraičiai su dukrele.

DU DAKTARAI IR DVI PARODOS

Prieš porą metų, skaitydamas paskaitą Floridos Lietuvių Klube, St. Petersburg, pažymėjau, kad lietuviai į Floridą atvažiuoja ne laukti mirties, o pradėti naują gyvenimą. Dauguma pensininkai, lengvai gali konkuruoti su kitų salelių gyventojais savo veikla, guvumu ir energija, nežinint, kad kitur žymiai daugiau jaunesnės energijos ir jaunesnės fizinės sudėties lietuvių.

Štai, neseniai iš Bostono į St. Peterburgo pašonę — Largo atsikėlė Pijus ir Ona Vaičiūčiai. Kadai abu dirbo, kaip ir kiekvienas mūsų augino savo prieauglį, leido į mokslus — buvo užimti kasdienybės reikalais. Šalia to dirbo įvairiose organizacijose, o ypač Tautinėje Sąjungoje, kurios pirmininku ilgus metus buvo Pijaus brolis Justinas, buvo aktyvūs nariai ir Sąjungos rėmėjai. St. Peterburge bei Largo tapo kūrybinio — rankdarbinio meno nešėjais į amerikiečių tarpą. Savo gražiai atliktais, įdomiais ir originalumu pasižyminčiais

padėties tuo atžvilgiu dar nėra tokia grėsminga, tai netenka užmiršti, kad už mūsų Tėvynės nugaros sudaryta vad. Kaliningrado sritis, kur įkurdinta netoli vieno milijono rusų. Tokiu būdu šalia sparčiai kolonizuojamos Latvijos Lietuvą gniuždo iš dviejų pusių rusiškos replės.

Paskaitą Bonnoje surengė Baltijos vokiečių "Landmannschaft", kuriai pirmininkauja buv. ambasadorius R. von Wistinghausen, 6½ metų išbuvęs vokiečių ambasadoje Maskvoje. Paskaita vyko "Parlamentarinės Draugijos" patalpose. Paskaitos klausėsi keli Vakarų Vokietijos parlamento nariai, vokiečių politikai ir kita rinktinė publika.

NAUJAS BALŲ DRAUGIOS PIRMININKAS

Baltų Draugijoje pasikeitė centro valdybos pirmininkas. Ligšiolinis pirmininkas, buv. Nordrheino-Vestfalijos socialinės ministerijos direktorius Dr. H. Kehren dėl pašlijusios sveikatos pasitraukė iš pareigų. Jis išrinktas draugijos garbės pirmininku.

Naujuoju Baltų Draugijos pirmininku išrinktas Dr. Rudolfas Toyka, buv. federalinės vidaus reikalų ministerijos direktorius, gyv. Koenigswinter, netoli Bonnos.

Baltų Draugija nusistatė surengti kitą rudenį Bonnoje baltų koncertą.

audiniai, staltiesės, lovatiesės, juostoms, takeliais, pagalvėlių aprėdais, kaklaraiščiais ir daug čia nevardinamais daiktais. Ona Vaičiūtienė nustebino ne tik amerikiečius lankytojus ir jūrų komisijos narius, bet ir savus lietuvius, kurie negalėjo įsivaizduoti, kad ji viena gali tiek daug padaryti ir tiek grožybių sukurti. Kalbėdamas apie tas grožybes, noriu pasakyti, kad visa tai dėjos Pinellas apskr. žemės ūkio departamento suruoštoje diodžiulėje rankdarbių ir grynojo meno parodoje, kurioje Ona Vaičiūtienė iš pristatytų 22 eksponatų gavo 13 pirmų ir 6 antrąsias premijas. Čia man norisi net pabrėžti, kad tarp gautų premijų, pirmą gavo Lietuvos Vytis, puitiam piešinyje ir pasigėrėtinam audinyje.

Toj pačioj parodoj Pijus Vaičiūtis buvo išstatęs lietuviškas kankles. Jūrų komisijos narių akis patraukė ne tik muzikos instrumentas, kaip gaminys, bet ir tobulai, kruopščiai, skoningai atliktas jo dekoravimo darbas lietuviškais raštais. Neveltui, už tas kankles Pijus gavo pirmą premiją.

Paminėjęs Pijų Vaičiūtį ir jo kankles, negaliu nutyliėti nepasakęs, kad tas pats Pijus yra aprūpinęs (taip spėjau) visas lietuvių gyvenamas salas, kuriose atsirado norinčiųjų mokytis kankliuoti, jo padirbtomis kanklėmis, neaplenkiant nei muziko A. Mikulskio vadovaujamo ansamblio. Ir taip kanklės keliavo į New Yorką, Chicago, Clevelandą, Bedfordą, Montrealį, Bostoną ir kitus miestus. Abejoju ar Pijus žino tikrą jo padirbtų ir išleistų kanklių skaičių. Daug jų išdovanojo, džiaugdamasis, kad jaunimas nori išmokyti kankliuoti. Žinoma, turėjo būti ir nusivylimų, ypač kai už dovanotas (ir net kelias) pamiršdavo pareikšti aciu.

Vienai skaučių draugovai Pijus dovanojo trejas kankles, bet draugininkė nepasistengė ne tik padėkoti, bet net nepranešė, kad kanklės gautos ir niekas nežino, kur jos šiandien.

Parodai vykstant abu Vaičiūčiai, susitarę su savo uošviais — Vincu ir Adele Benokraičiais, gyvenančiais Clevelande, Ohio, kurių sūnus Vitalius yra vedęs Vaičiūčių dukrą Nijolę, atskvietė jaunuosius Benokraičius, kad atžymėti ir atšvesti jų abiejų įgytus mokslinius daktaro laipsnius. Vitalius 1974 m. rugpiučio mėn. daktaratą gavo Texas universitete Austine (kompiuterių mokslo srityje), o Nijolė 1975 m. sausio mėn. įsigijo daktaratą so-

ciologijos srityje tame pačiame universitete. Šiuo metu jie abu savo srityse dėsto Virginia Commonwealth universitete, Richmond, Virginia. Jie augina dukrele, Gema, 5 metų. Abu buvo aktyvūs studentų neolituanų veikloje. O Nijolė vadovavo skautėms, dalyvavo skautų suvažiavimuose, du metus buvo Bostono studentų neolituanų pirmininke.

Į šią dviejų daktarantų garbei suruoštą šventę vyresnieji Vaičiūčiai su Benokraičiais, dalydamiesi džiaugsmu, pakvietė didelį būrį savo artimų bei bičiulių. Beveik kaimynystėje gyvenantis med. daktaras, Onos ir Pijaus Vaičiūčių sūnus, Saulius dalyvavo su visa šeima — žmona Liucija, dukrele Nida ir sūnum Dainium. Šias eilutes rašant, gavau žinią, kad Sauliai susilaukė prieauglio — dukrelės Alinos Cicilijos. Nepaprastai gera proga man, savo šeimos ir dalyvavusių minimam subūvime, pasveikinti dr. Saulių ir jo žmoną Liuciją padidinus savo šeimos gėlyną balandžio 17 d. Antras būtų mūsų linkėjimas jauniems Benokraičiams — ir toliau pasilikti aktyviems lietuviškame gyvenime.

Beveik nespėjus atšvesti dviejų jaunų daktarų apvaikščiojimo, Onai ir Pijui Vaičiūčiams reikėjo ruošti antros jų meniškų dirbinių parodos įgyvendinimui Lietuvių klubo patalpose, St. Peterburge. Ir vėl Vaičiūčiai su meile dėsto savo eksponatus, kad neturėjusieji galimybių jų pamatyti diodžioj parodoj, galėtų išvysti lietuvių salę. Kaltininkais to darbo buvo Romo Kalantos kuopos šauliai, iš Kanados pakvietę mūsų žinomą solistą Vaclovą Verikaitį duoti koncertą. Jie labai norėjo, kad ta proga ir paroda sudarytų šventadienišką nuotaiką. Šauliai ir visuomenė, be abejonės, dėkingi Vaičiūčiams už parodą, Vaclovui Verikaičiui už koncertą ir Alfonsui bei Angelei Šmigelskiams, to koncerto mecenatams. Paroda klubo salėje apėmė kur kas daugiau eksponatų skaičių, negu Vaičiūčiai buvo išstatę Pinellas žemės ūkio departamento ruoštoje parodoj. Lietuvių klubo patalpose paroda ir koncertas vyko kovo 25 d.

Esu tikras, kad ateinančiais metais mes ir kitataučiai pamatysime abiejų Vaičiūčių žymiai didesnę darbų parodą. Jie tam ruošiasi. Ir čia mes linkime jiems sėkmės.

Antanas Rūkštelė

THE BEST PLACE TO BEGIN is with us. Purposely small 350 for individualized study programs. Coed; two-year; 95% successfully transfer; Benedictine and lay faculty; 40% Ph. D's; Christian values and atmosphere. Write soon to Paul Drew ST. GREGORY'S COLLEGE Shawnee, Oklahoma 74801

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED

MACHINISTS

A leading supplier in the aircraft industry has openings for qualified personnel in the following areas:

FOR 2ND SHIFTS

K. T. MILL

TRACER MILL

CINN. MILL

Good pay, pleasant working conditions. Overtime available. Applicants must have tools & ability to set up machines. Only individuals interested in permanent employment need apply.

Contact

MATT KANTAUSKAS
Henco Enterprises Inc.
2241 LAKE ST.
NILES, MICH.

(35-42)

1975 TOUR TO LITHUANIA AND GERMANY WITH EUROPA TRAVEL SERVICE

911 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
Telephone: (216) 692-1700

ON KLM ROYAL DUTCH AIRLINES TRANSATLANTIC
BOEING 747 JUMBO JET PLANE

Departure: May 29, 1975

Return: June 12, 1975

Tour price from Cleveland \$1,005.00

Tour price from New York \$ 921.00

ITINERARY: 5 nights in Vilnius with a full day excursion to Kaunas, (Possibility of extra night in Vilnius), 4 nights in Riga, Latvia, 4 nights in West Germany.

TOUR PRICE INCLUDES:

- Economy class air fare from Cleveland, respectively from New York
- Air transportation Leningrad, Vilnius, Riga, Leningrad
- First class Hotel Accommodations, double occupancy
- Pension accommodations in West Germany
- 3 meals daily in Vilnius and Riga
- Sightseeing tours
- Transfers
- Bus transportation
- Baggage handling

For departure from other cities and the following fares to the New York rate

Chicago: \$119.00 Detroit: \$81.00

Buffalo: \$ 68.00 Toronto: \$86.00

Single Supplement: \$95.00

All rates are subject to change.

RESERVATION FORM

EUROPA TRAVEL SERVICE, 911 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119. Telephone (216) 692-1700

GENTLEMEN:

Enclosed is \$_____ as deposit for this Tour.

(Make checks payable to Europa Travel Service). Minimum deposit \$100.00 per person. Final payment due 30 days prior to the departure date.

Mr./Mrs. _____ Number in Party _____

Address _____

City _____ State _____

Telephone Number _____ Single Accommodations _____

I will be travelling with _____

KŪRYBA IR MOKSLAS

Čiurlionio ansamblis su dirigentu A. Mikulskiu Severance Hall koncerto metu. Apačioje ansamblio tautinių šokių šokėjai atlieka programą.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO SUKAKTUVINIS KONCERTAS

PRANAS KARALIUS

Balandžio 26 d. buvo džiaugsmo ir pasigėrėjimo suteikusi mūsų lietuviškosios dainos ir tautinių šokių reprezentacija. Koncerto klausėsi artipilnė Severance koncertų salė. Skaičiuojama apie 1500 žmonių. Gera pusė buvo rinktinė amerikiečių publika. Malonu šia proga pareikšti pagyrimą ir mūsų lietuviškai kolonijai, kuri vieningai ir uoliai parėmė šį čiurlioniečių tautinės kultūrinės misijos užmojų.

Ansamblis pasirodė visoj savo didybėje ir pajėgume. Tiesa, mes jau esame girdėję ankstyvesniuose koncertuose didžiąją dalį dainų, bet tat nesudaro esmės. Gražūs dalykai juk nenusibosta, ir skambiąsias dainas dainuojame daug daug kartų. Programa pradėta monumentalium M. K. Čiurlionio Sanctus. Buvo tat labai gera ir įspūdinga įžanga, tarytum malda ar invocacija. (Reikėtų ateityje paprašyti publiką po tos giesmės neploti). Po to mišrus choras padainavo penkis A. Mikulskio, M. Petrausko, J. Strolis ir J. Gruodžio dainas. Visos jos atliktos su precizišku tobulu išlavinto ir drausmingo choro atsidėjimu.

Kanklininkė — solistė Danutė Bankaitytė paskambino muz. A. Mikulskio Lietuvių Rapsodiją Nr. 2. Puiki salės akustika, publikos sukaupė dėmesį šiam, daugelio gal pirmą kartą matomam, instrumentui, leido girdėti net švelniausius kanklių stygų virpėjimus. Jauna virtuoze pelnė daug pasigėrėjimo katučių.

Vyrų choras padainavo 4 dainas, dar sykį parodė savo aukšto lygio meninį brandumą. Balsai skambėjo darniai ir išlygintai, kur reikia — galingai. Gaila tik, kad pasirinktas dainų repertuaras susiaurina gali-

mybes tam chorui pasireikšti visame jo pajėgume. Bet tai, žinoma, skonio dalykas. Vieniems patinka energingos ir garsios vyrų choro dainos apie karo žygius, kitiems — apie mergelę ir svirnelę ar apie lakštutės dainas.

Moterų choras su kanklių orkestru šį kartą buvo žavus. Keturios jų dainos (A. Mikulskio kompanuotos) publikos buvo labai šilčiai įvertintos.

Tautiniai šokiai su choro dainomis ir orkestru buvo bene gyviausia ir daugiausia entuziazmo žiūrovoose sukėlusios programos dalis. A. Mockapetris ir R. Motiejūnaitė sugebėjo gana jauna šokėjų būrį paruošti šiame koncerte pašoktiems subatėlės, lenciūgėlio, kalvelio ir malūnėlio šokiams. Bendras masinės scenos vaizdas priminė ištrauką iš kokios nors operos. Ypatingas pripažinimas priklauso šiame koncerte kanklių orkestrui ir jo vadovei O. Mikulskienei.

Pabaigai choras su kanklių orkestru atliko 8 dainas. Įspūdingiausia buvo A. Mikulskio sukurtoji Rambyno Baladė. Nereikia turėti daug fantazijos, kad mintimis grįžtum į Rambyno šventovę 13 amžiuje ir įsijaustum į visą tos senovės pagonių giesmės — maldų grožį. Kanklės suteikė tinkamą senovės apeigų muzikinį foną. Solistai Ir. Griščiūnaitė ir Vl. Plečkaitis buvo puikūs.

Pabaigai po tradicinės "Namo, broliukai" buvo pagiedota "God, bless America" ir tat buvo gera duoklė klausytojams amerikiečiams.

Scenos šviesų efektai šiek tiek pajavirino šiaip jau blankią scenos aplinką ir dainuojamiems kūriniams suteikė reikiamo efekto. Nežinau, kieno galioj buvo salės šviesų jungimas, bet pa-

likti publiką kelioms ilgomis minutėms patamsy (per tvarkant scenos baldus) neleistina. Juk žmonės turi teisę nors retkarčiais pažvelgti į programas ir paskaityti, kas rašoma apie sekančius koncerto įvykius!

Galiausia norėčiau pasiūlyti puošniu 20 psl. programos leidinėliu su dailiu viršeliu, gerai ir rūpestingai paruoštais tekstais anglų kalba apie Čiurlionį, jo vardą pasivadinusį ansamblį, jo vadovus ir atliekamus kūrinius, gausiai įvairintą chorų ir vadovų nuotraukomis. Girdėjau kalbant, kad būtų buvusi gera idėja atspausdinti šiame išlekančios vertės leidinyje ir visų čiurlioniečių sąrašą. Sako: juk asmenų, paaukusių 5 ar 10 dol. pavardės paskelbtos, o dainininkų, kanklininkų ir šokėjų, metai iš metų uoliai dirbančių ir repeticijas lankančių, teisė ar ne didesnė būti paskelbtais?

Baigiantis koncertui atvyko ir garbės svečias miesto meras R. Perk. Ložėje buvo visą koncerto laiką Mr. ir Mrs. Voinovich, R. ir Gr. Kudukiai ir miesto tarybos narys Trenton su ponija.

Maestro Alf. Mikulskis, be jokių nuovargio žymių galantiškai dirigavęs šiam 2 val. užtrukusiam koncertui, paliko žiūrovams dailų elegantiško ir puikaus dirigento įspūdį. Linkime jam, jo bendradarbiams ir visam ansamblui gyvuoti, kurti ir dirbti Lietuvos garbei ir laimingesnių dienų ateičiai.

• Prof. dr. I. Užgirisėnas Lituanistikos Instituto suvažiavime paskaitos nebus. Jai skirtą laiką gegužės 18 d. užims naujas prelegentas prof. dr. Z. V. Rekašius su paskaita "Lietuvos demografinių procesų modeliavimas".

LIETUVIŲ KALBOTYRA LITUANISTIKOS INSTITUTO SUVAŽIAVIME

Sekmadienį, gegužės 18 d. nuo 1 iki 3 val. bus viešos kalbotyros mokslo paskaitos, į kurias kviečiama visuomenė.

Pirmąją paskaitą "Priešbalsių palatinizacija prieš priešakinius balsius baltų kalbose, specialiai atsižvelgiant į prūsų kalbą" skaitys lietuviškai Pennsylvanijos universiteto profesorius dr. William R. Schmalstieg. Prelegentas yra Lituanistikos Instituto narys, studijavęs slavų ir baltų kalbas Minnesotos ir Columbijos, N. Y. universitetuose, dizertaciją parengęs Pennsylvanijos universitete pas profesorių Vincą Krėvę, Alfredą Senną ir Antaną Salį. Ph. D. laipsnį gavęs 1956 m. Jis yra paskelbęs keliadesimt studijų baltų ir slavų kalbotyros klausimais. Jo dizertacija buvo lituanistinė: "Slavic borrowings in Lithuanian". Drauge su L. Dambriūnu ir dr. A. Klimu jis yra prisidėjęs prie knygos "Introduction to modern Lithuanian" paruošimo.

Antrą paskaitą tema "Baltų ir slavų kalbų santykių tyrinėjimai 1970-1975 m." skaitys Rochesterio universiteto profesorius dr. Antanas Klimas. Prelegentas studijas pradėjęs Kaune, jas tęsė Hamburge ir Amerikoje. Ph. D. laipsnį gavo Pennsylvanijos universitete 1956 m. Jis buvo V. Krėvės, Alfr. Sennos ir A. Salio daktarantas. Be minėtų "Introduction" knygos jis drauge su dr. W. R. Schmalstieg parašė "Lithuanian English Glossary of Linguistic Terminology". Dalyvauja tarptautiniuose kalbininkų kongresuose su paskaitomis, skelbia studijas specialiuose žurnaluose, redaguoja "Lithuanus", yra JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys.

Kalbotyros sesija bus užbaigta kalbininko lituanisto Leonardo Dambriūno paskaita "Bendrinės kalbos raida per pastarąjį pusimtį metų". Baigęs V. D. Universitetą Kaune L. D. dėstė kalbos dalykus gimnazijose ir nuo 1941 m. Vytauto D. universitete. Parašė "Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektus" ir kitas dvi knygas, eilę studijinių straipsnių įvairių suvažiavimų darbuose ir periodiko-

MEILĖS ELIKSYRAS Chicagos lietuvių operos scenoje

ANTANAS NAKAS

Šį pavasarį mus užplūdo meilės bangos. Neseniai girdėjome Pirmyn choro operetę "Meilės Daina" Šuberto, dabar operą "Meilės Eliksyras" ir kalbama, kad dvi di desnes, nesugyvenančios tarp savęs organizacijos, ruošia vieną kitai "Meilės Prisi pažinimo" dainą. Gegužės pradžioje bus A. Simonaitytės meilės dainų recitalis. Po tokio meilės antplūdžio, tikė kime, kad mūsų horizonte pasirodys visus apjungianti spalvinga vaivorykstė. Vakarais, apmąstę dienos nuodėmes, pradėsime ramų, laimingą gyvenimą.

Sia proga man prisimena laikraštyje perskaitytas įvykis, kurį aprašo vienuolis trapietas Morton apie savo konservatyvų vienuolino tėvą, kuris ties žodžiais "nobis peccatoribus" (...mums nusidėjęliams) taip smarkiai duoda kumštini pilvą, lyg vykdytų liturginį charakirį...

Jau 19-tą kartą lietuvių opera paruošia naują pastatymą. Didelio dėkingumo užsitarauja visas operos kolektyvas, ypač asmenys, kurie jau daugelį metų vadovauja tam kolektyvui - V. Radžius, V. Momkus ir kiti valdybos nariai. Operos valdybos ambicijos ir darbštumas nemažėja, bet didėja. Sekančiais metais, dirigento Marijošiaus sumanymas pavesti mūsų kompozitoriams sukomponuoti tris vienišes operas ir jas 1976 m. pastatyti, jau dabar pradeda mas realizuoti. Jei tai pasisektų įvykdyti, tai būtų didelis laimėjimas, kuris parodytų, kad mūsų menininkų, visuomenės veikėjų pastangos - tai Dievo palaima, kurioje atsispindi mūsų būdas, jausmai, aspiracijos, tautos gyve nimo prasmė mene ir pasididžiavimas. Reikia tik, kad

je. Redagavo "Gimtąją Kalbą" Lietuvoje ir Amerikoje. Jis yra Lituanistikos Instituto kalbos skyriaus vedėjas. (pk)

VYKSTANTIEMS I LITUANISTIKOS INSTITUTO SUVAŽIAVIMĄ

Kas norėtų sustoti viešbutyje, turėtų paprašyti rezervacijos kortelės iš suvažiavimo Tarkos komiteto vicepirmininko p. J. Malskio, 17904 Ingleside Rd., Cleveland, Ohio 44119, arba paskambinti jam telef. (216) 486-9165.

atsirastų daugiau geraširdžių mecenatų, kurie padėtų operos valdybai įvykdyti šį neeilinį sumanymą.

Gaetano Donizetti (1797-1848) "Meilės Eliksyras" operą sukomponavo 1832 m. Jo talentas prilygsta Rossini, Bellini sugebėjimams ir jie tuo laiku sudarė aukšto lygio itališkų operų kompozitorių triumviratą. Donizetti sukomponuotų operų skaičius gerai nežinomas, bet manoma, kad jų būta 70. Ši komiškoji, muzikaliai visais atžvilgiais puiki opera iki šiam laikui nenuveina nuo pasaulinio masto operų scenų. Operos melodijų turtingumas, įvairumas tiesiog neleidžia manyti, kad kompozitorius ją parašė per dvi savaites. Tačiau libreto turinys negali susilyginti su muzikos gajumi ir jos grožiu.

Mūsų operos vadovybė, matyt slapta susitarusi su vyriausiuoju dirigentu, pagami no mums meilės eliksyrą, kuris prilygo vengriškam Tokajui-Aszu vynui arba puotojanti šampanui, už kurį geraširdžiai mūsų operos mecenatai vidutiniškai mokėjo po 100 ir daugiau dolerių. Štai pav. žinoma geradarė Julija Bičiūnienė ne tik kad generalinės repeticijos metu pavaišino visos operos kolektyvą (virš 100 asmenų) priešpiečiais, bet dar pridėjo 150 dolerių čekį, nors pati premjeros metu buvo Italijoje.

Giannettos, Adinos draugės rolė, atliko Margarita Monkienė. Ji yra mūsų operos auklėtinė. Savo gera sceninę išvaizdą, balsiniais bei vaidybiniais privalumais iškil o i operos solisčių eiles. Šioje operoje jos skaidrus so pranas gražiai skambėjo 2-ojo akto moterų vieneto scenoje

Adinos, turtingos ūkininkaitės rolė iš Kanados buvo išrašyta Gina Čepkauskienė. Adinos rolė reikalauja išraiškos ir vaidybinio privalumo, kurių operos libretas nepabrėžia. Visiems 5 šios operos solistams, atitinkamoms rolėms sukurti, reikia pridėti nemaža savo vaidybinio idėjų. Operos stilius žaismingas. Joje nėra gilesnių psichologinių išgyvenimų bei dramų.

G. Čepkauskienė turi malonų koloratūrinį sopraną, kuris jau pradeda nusistovėti ir įgauna labai malonų si dabrinį skaidrumą, skirtingą nuo kitų dainininkių. Vaidyba nėra įtikinanti. Scenoje galima dirbtinai vaidinti, bet reikia mokėti ten gyventi. Dažnas akių nenuleidimas

(Nukelta i 6 psl.)

Dr. Dulcamara (A. Voketaitis) atvyksta...

A. Kezio, SJ nuotrauka

MEILĖS ELIKSYRAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

nuo dirigento, lyg būtų jį isimylėjusi, nėra jau toks labai peiktinas reiškinys, tačiau jis kliudo vaidybai.

Stefan Wicik vėl atidavė didelę duklę mūsų operai. Dainuodamas ir vaidindamas nelengvą Nemorino, kai mo vaikiną, isimylėjusio i Adiną, rolę, jis parodė gerus

savo vaidybinio talento privalumus ir bel canto balso grožį. Arijose, duetuose ir solo partijose jis prilygo didesnių operų profesionaliniams dainininkams. Ypač gerai praskambėjo 2-me veiksmo garsioji arija 'Una fugitiva lagrima' (liūdna graudi ašara), savotiškai pakeičia visos operos nuotai-

ka: iš komiškosios eigos i lyrinį meilės finalą.

A.Brazis karininko Belcore rolėje atliko nelengvą, turintį net kolaratūrinio pobūdžio pasąžu vokalinę partiją. Drąsi, prityrusio dainininko vaidyba.

Operos dėmesio centre buvo profesionalinis dainininkas Arnoldas Voketaitis dr. Dulcamaro rolėje, labiausiai komiškas personažas vije operoje, kuris paprastą Bordeaux vyną pardavinėja kaip stebuklingą meilės eliksyrą. Šarlatanai ir apgavikas, grakščiu, elastišku judesiu, labai pasitikintis savimi stebukladaris.

Dr. Dulcamara didesniųjų operų scenose, efektui sukeliant, scena nusileidžia balionu i mūsų sceną jis iškilmingai atvyko papuoštu vežimu. Voketaitis šią rolę vaidino didelį operų scenose. Jo bel canto balsas yra labiau baritoninio pobūdžio, negu boso, nors ir žemos gaidos skambėjo turtingai. Sakoma kad Mozartą dainuoti sunku, bet jei kas gali dainuoti Doni zgetti operų partijas, tas gali dainuoti viską. Vokalinė šios operos partija sunki. Tuoj po įstojamosios 1-me veiksmo arijos jam tenka sunkus uždavinys atlikti ilgą su Nemorino duetą, kuris reikalauja nemažų vokalių sugebėjimų ir pastangų. Visose scenose Voketaitis buvo kaip gyvsidabris meniškai besidailindamas i dr. Dulcamaro stambius ir smulkesnius šarlataninio pobūdžio charakterio bruožus. Puiki, briliantiška vaidyba. Nenuostabu, kad Voketaitis pageidauja mas visose didesnėse Amerikos operu scenose.

Pirmuosius du spektaklius dirigavo V.Marijošius, trečiąjį - A.Vasaitis. Marijošiui teko didžioji našta taip gerai paruošti šį spektaklį ir jau paruoštą, perduoti diriguoti savo asistentui. Meno vadovo spaudoje praskambėjusi vienišumo gaida, atvykus repeticijoms i Chicagą, mums suprantama ir jo pastangas mes įvertiname. Šia proga prisimena Balzako išsi reiškimą: 'Dievas yra poetas - žmogus aktorius. Didelės žemiškos dramos rašomos danguje', o vaivorykštė pasi rodo tik po audros.

Meilės eliksyro itakos neišvengė ir mūsų operos meno vadovas, norėdamas savo patirtį perduoti jaunam dirigentui Vasaičiui, tik deja kad tapti geru dirigentu, su gera dirigavimo technika, kuri įgyjama tik dirbant ši darba, reikia tam tikrų sąlygų. O kurgi tos sąlygos pas mus?

Malonu, kad trečiąjį spektaklį laisvai, gerai susipažinęs su partitūra, dirigavo A. Vasaitis ir susilaukė audito rijos šilto įvertinimo.

A.Stephens ir A.Gečas gerai paruošė choras, tačiau choras dar galėtų būti papildytas 'basso profundo' (basi-stais) balsais, pasiskolinus juos iš dirigento Lampačio, vedamo Tėviškės parapijos choro.

Nebloga Beattie režisūra. Mizanscenos - režisūroje ryškus, prasmingas aktorių išdėstymas scenoje, kaipkur buvo atliktas meniškai. Masinės scenos irgi pasižymėjo geru scenos dalyvių sugrupavimu

Scenos apšvietimą tvarkė Ž.Numgaudaitė ir R.Bardy-tė. Apšvietimas buvo blakus, nuobodus, neįspūdingas ir perdėm vienodas. Dabarti niu metu scenos apšvietimas turi nepaprastai didelės reikšmės. Neužtenka, kaip dabar buvo, užžibinti visus turimus prožektorius ir taip apšviestą palikti per visą operos eigą. Tai nėra menas. Jau nuo graikų tragedijos laikų apšvietimas scenoje turėjo didelę reikšmę. Graikai naudojo saulės judesio šviesą, vėliau teatrai pradėjo naudoti žvakes, alyvos lemputes, dujas, o dabar elektra šviesa ir muzika operoje ne-atjungiamos kombinacijos.

Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos Clevelande 25 sukakties minėjime prie garbės stalo kalba mokyklos direktorė A. Balašaitienė. J. Garlos nuotrauka

VYSK. VALANČIAUS LITUANISTINĖS MOKYKLOS 25 METŲ SUKAKTIS

Š. m. balandžio 27 d. šv. Jurgio parapijos salėje gausus būrys buvusių mokytojų, mokinių ir tėvų susirinko paminėti sidabrinį mokyklos jubiliejų. Minėjimą elegantiškai ir sklandžiai pravedė mokyklos direktorė A. Balašaitienė. Pristatydama kalbėtojus, sveikintojus ir kitokius programos išpildytojus, ji kiekvienam surasdavo gerų žodžių. Parapijos klebonas kun. B. Ivanauskas trumpa kalba išskėlė mokyklos svarbą lietuvių išeivių gyvenime.

Šešeris metus mokyklai vadovavęs mkt. Pr. Joga perskaitė mokyklos istoriją, ypač išskeldamas jos mokinių specialius atsiekimus, pav., kanklių orkestro suorganizavimą ir jų muzikos plokštelės išleidimą, Aukuro choro veiklą ir jų dainų plokštelę, Grandinėlei pradžią davusiam mokyklos tautinių šokių sambūriui, ir t.t. Per tuos 25 metus mokyklos 12 metų kursą yra baigę 60 mokinių, kurių dauguma yra veiklūs lietuviškose organizacijose, dirba lituanistinėse mokyklose ir siekia aukštesnių tikslų savo profesijose. Paminėjo ir visus 11 buvusių mokyklos vedėjų bei tėvų komitetų pirmininkų. Mokyklą 1949 metais suorganizavo Ateities klubas. Šiuo metu mokyklą išlaiko tėvai ir LB Apylinkės valdyba, kiek reikia ją piniginiškai paremdama. Didelę gerovę mokyklai ateina iš Jurgio parapijos, kuri pilnam ir laisvam naudojimui atidavė erdvias ir patogias savo mokyklos patalpas.

Paminėjime dalyvavo svečias JAV LB Švietimo Tarnybos pirmininkas St. Rudys. Savo kalboje svečias patiekė keletą statistinių duomenų apie visas JAV lituanistines mokyklas. Šiais mokslo metais jas lanko 2442 mokiniai. Kasmet tas skaičius rodo tendencijos mažėti. (4 paskutiniųjų metų mažėjimo vidurkis esąs 124 mokiniai. (Tat jeigu šis mažėjimo procesas ir toliau nebus sustabdytas, mokykloms grėsia išnykimo pavojus. Tat labai suprantamas rūpestis, kad šeimos neapšileistų ir leistų vaikus i lit. mokyklas. Visose mokyklose šiuo metu dirba 115 mokytojų senosios kartos, 50 — vidurinėsios kartos, kurie lietuviškas gimnazijas baigę Lietuvoje ar tremtyje. 130 jaunųjų mokytojų aukštesniuosius mokslus baigusiu jau šiame krašte. Kasmet rengiamuose mokytojų studijų kursuose, per švietimo gaires ir kitokiais keliais stengiamasi tuos jaunuosius mokytojus paruošti ateinančių laikų pareikoms, kada vyresniosios kartos mokytojai turės pasitraukti iš darbo.

Po savo kalbos p. St. Rudys įteikė pažymėjimus ilgiausiai už Lietuvos ribų dirbusiems mokytojams. St. Barzdukas išdirbęs 29 metus, Aur. Balašaitienė — 20 m., Ona Žilinskienė — 12 metų ir J. Orantienė — 10 m. buvo tuo būdu pagerbti. Trumpais žodžiais mokyklą pasveikino šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos direktorius Pr. Karalius, LB Clevelando apylinkės pirmininkas J. Malskis, Čiurlionio ansamblio vadovas, žalgirio šaulių kuopos pirm. muz. Alf. Mikulskis ir gerai išmastyta, turiniga kalba buvęs mokinyas pianistas Vytautas Puškorius. Nuoširdus visų džiaugsmas buvo išgirsti suaugusių angliškai kalbančių ir lietuvių kalbą studijuojančių kursų dalyvės Mrs. H. Jakubs ga-

na sklandžiai, gera lietuvių kalba paskaitytą pasveikinimą ir padėką mokyklai už tų kursų laikymą. Raštu pasveikino mokyklos vėliavos kūma p. Kunevičienė, atsiuntusi ta proga 100 dol. dovaną mokyklos reikalams. Telegrama sveikino buvęs mokyklos vedėjas A. Gailiušis ir jo šeima. Po sveikinimų buvo pagerbtos ir knygomis apdovanotos darbščiosios mokyklos talkininkės — šeiminkės ponios Iešmantienė ir Nagevičienė. Gavo pirmųjų pavasario gėlių puokštes p. Sagienė ir pati mokyklos direktorė.

Buvo ir programėlė. Akt. Ign. Gatautis paskaitė Valančiaus populiarią "Guvų Vincę". Mokinė kanklininkė Walsch paskambino kanklių muzikos kūrinių. Mok. Dalia Orantaitė labai artistiška paskaitė šiuurpą keliantį M. K. Čiurlionio "Sapną". Džiaugsmą sukėlusį programos atrakėja buvo Grandinėles jaunosios grupės pašokti keli šokiai. Jų tarpe įpintas ir eilėraštis apie pavasarį (dekl. V. Ramūnaitė). Šokiams vadovavo Grandinėles vadovė L. Sagys. Tikrai matomas rūpestingo ir kantraus darbo vaisius ir pačių jaunųjų šokių entuziazmą.

Po programos buvo kavutė ir mielas pasisvečiavimas. (pk)

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi i Z. Obelenį tel. 531-2211.

FARM FOR SALE

Montville — 15 Min to Ocean & 10 Min Shopping
FARM W/26 ACRES
4 yr. old custom built raised ranch, 4 bdrms, 2 bths, liv. rm. w/F rplec. Din. rm., w/patio. Lrg. kthen. WW Crtpng. New 24x36 Barn Exceptional piece of property. Priced at \$83,000.
OAKDALE REALTY INC.
430 B Chapel Hill Rd.
Oakdale, Conn. 06370
203-859-0440

(32-34)

ST. VINCENT DePAUL ACADEMY

Tarrytown, New York

A Boarding School for Boys and Girls in Grades One through Six
Rate: \$150 per month

for further information — write or call
St. Vincent de Paul Academy
261 South Broadway
Tarrytown, New York 10591
(914) MEDford 1-1572

Conducted by the
Sisters Marianites
of Holy Cross

(35-36)

A. † A.

DR. NINAI KRIAUCĖLIŪNAITEI

mirus, velionės broliui dr. LEONUI

KRIAUCĖLIŪNUI ir jo šeimai gilią užuo-

jautą reiškiam

Biskių šeimos

A. A.

DR. NINAI KRIAUCĖLIŪNAITEI

mirus, jos brolių mielą kolegą vet. dr. LEO-

NA KRIAUCĖLIŪNĄ, jo šeimą ir artimuo-

sius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Stasys Jankauskas

Tauriam lietuviui

A. A.

JUOZUI VALIUŠAIČIUI

mirus, jo žmonai JANINAI, sūnui VID-

MANTUI su šeima, broliui VINCUI ir

kt. giminėms reiškiamo giliausią užuo-

jautą.

Eleona ir Aleksandras

G r i a u z d ė s

Avon, Mass.

A. A.

MARIJAI DALINKEVIČIENEI

mirus, jos brolių MIKĄ su žmona AL-

BINA, pusseserę IRENĄ NORKIENĘ

ir kitus gimines giliai užjaučiame

L. ir A. Tverai

O. ir A. Juodvalkiai

A. ir A. Norkai

T. Trakymienė

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

DAR VIENAS LIETUVIS IKOPĖS Į ADVOKATŲ EILES

Adv. Jurgis Ramanauskas.

Š. m. balandžio mėnesį Jurgis Ramonas-Ramanauskas išlaikė Ohio Bar egzaminus tuo įsigydamas advokato teises.

Jurgis yra mirusio dr. Vlodo ir Reginos Ramanauskų sūnus. Gyvendamas Clevelande Jurgis lankė St. Joseph High School. Aukštesnius mokslus baigė Marquette Universitete Milwaukee mieste 1969 metais. Grįžęs į Clevelandą kuri laiką dirbo Clevelando miesto valdyboje ir šiais metais, žiemos metu, baigė Case Western Reserve Law School. Šiuo metu Jurgis dirba W. J. J. W. and J. M. Petro advokatų firmai Clevelande.

Jurgis yra vedęs ir augina dukterį Kristiną. Linkime naujam lietuviui akvokatui sėkmės.

GRANDINĖLĖS KONCERTAS

Kent State Universiteto Ethnic Heritage Centras di-džiojoje auditorijoje balandžio 26 d. surengė Grandinėlės koncertą, kurio tikslas buvo duoti finansinę pradžią lietuviškų studijų stipendijų fondui ir supažinti KSU vadovybę ir etninių studijų studentus su Grandinėlės atliekama lietuviškų sceninių šokių programa.

Koncertan atvyko KSU egzėk. viceprezidentas George Urban, Ethnic Heritage Centro direktorius dr. John Cadzow su šeima, Arts & Sciences kolegijos viršininkas Dean Rudolf Butler ir jo asistentai, profesoriai Janet Hoover ir James Lewis, Programs of Ethnic Studies Publications direktorius dr. Lubomyr Wynar, lietuvių kilmės profesorius iš Akrono Universiteto dr. Al Korsak ir visa eilė, etninėmis studijomis besidominčių profesorių ir studentų.

Iš Pittsburgho tą dieną buvo suorganizuota į Kentą speciali ekskursija su vadove Marge Turner. Jie praleido visą dieną su dr. Cadzow, susipažindami su jo projektuojamomis lietuviškomis studijomis, aplankė KSU bibliotekos lietuviškąjį skyrių. Dr. Korsak jiems parodė skaidres iš savo kelionės po Lietuvą. Organizuotai buvo atvykęs ir Akrono Birutės Draugijos klubas, vadovaujamas Stanley Lucas.

Kent Universiteto koncerte Grandinėlė buvo tvirta ir organizaciniai ir meniniai. Jos atlikta programa buvo sudaryta iš įdomių,

Grandinėlė šoka Kent State universitete suruoštame koncerte.

spalvingų ir greitai bėgančių šokių, reikalaujančių ne tik techniško ir vaidybinio pasiruošimo, bet ir nepaprastos fizinės ištvermės. Šokėjai savo tempu ir nuotaka pajėgė išlaikyti publikos susidomėjimą per visą programą. Grandinėlės vadovo Liudo Sagio, apgalvotai parinkti, skirtingos nuotakos šokiai leido gabesniems šokėjams pasireikšti individualiai, visi jie savo solines partijas atliko su jaunatvišku veržlumu. Jono Požemio vedama kapela skambėjo darniai, jautėsi tvirtas bendradarbiavimas tarp šokėjų ir muzikantų.

Didelis papuošalas Grandinėlės programai buvo jos šokėjų nešiojami tautiniai rūbai. Jie nuolatos keitėsi, tiko šokių nuotakai ir buvo vieni už kitus gražesni.

Programą žiūrėjusių svečių komentarai buvo pilni pasigėrėjimo: V. P. George Urban: "Puikiai atlikta ir įdomi programa. Matosi precizija, laiko tikslumas,

jaučiasi uždeganti nuotaka. Ačiū už atvykimą į Kent Universitetą."

Dean Rudolf Butler: "Negaliu atsistebėti, kad šios programos atlikėjai yra tik studentai. Jie atlieka beveik profesionališką darbą. Ir vadovai ir grupės nariai turėjo įdėti nepaprastai daug pastangų, laiko ir jėgų."

Dr. Lubomyr Wynar: "Tai buvo pirmos rūšies koncertas. Sakau ne komplimentą, bet teisybę."

Po koncerto dr. Edmundas ir Milda Lenkauskai pakvietė KSU vadovybę, profesorius, svečius iš tolimųjų miestų ir visą Grandinėlę į Brown Derby restoraną jaukiam priėmimui. Pakilios nuotakos svečiai ir šeimnininkai vaišinosi ir dalinosi koncerto įspūdžiais iki vėlyvos nakties. (j)

• ALT Clevelando skyriaus susirinkimas įvykęs balandžio 27 d. buvo gausus lietuvių organizacijų atstovais. Praėjusių metų val-

dyba perrinkta naujai vienu metų kadencijai. Pirm. A. Rukšėnas pasiūlė ir susirinkusieji atstovai pritarė pasiūlyti raštą Amerikos Tarybai ir nuorašus Vlikui ir LB, kad veiksniai ieškotų darnaus kelio bendrame darbe dėl Lietuvos laisvės.

• Aleksis Rannitas, poetas, praeitą savaitę buvo atvykęs į Clevelandą ir dalyvavo slavistikos konferencijoje. A. Rannitas yra daug rašęs M. Čiurlionio klausimu ir žadėjo Dirvai, kai bus laisvesnis nuo universitetinio darbo, parašyti.

• Paulius ir Jūratė Mitai, gyveną Floridoje, susilaukė dukrelės, kuri pakrikštyta Kristina-Audre. Mitai priklauso ALT S-gos Clevelando skyriui ir Korp! Neo-Lithuania.

• Dr. Algirdas Nasvytis šį penktadienį, gegužės 9 d. 7:30 v. v. Lietuvių Namuose ALIAS susirinkime skaitys paskaitą tema: Sunku-

mai ir problemos ieškant mažiau oro terčiančių ir mažiau benzino naudojančių automobilių variklių. Įėjimas paskaitas laisvas.

• Pensininkų klubas šį šeštadienį, gegužės 10 d. ruošia išvyką į Holden Arboretum, Kirtland, Ohio.

Dalyviai renkasi 11 val. ryto Naujosios parapijos bažnyčios aikštėje. Važiuosim savais automobiliais. Pėstiesiems bus pagelbėta nuvykti. Jeigu bus lietingas oras išvyka neįvyks.

Ieškau pirkti tautinius rūbus. Didumas — 15 metų mergaitei. Rūbai turėtų būti, bent geram stovy. Skambinti: V. Bacevičiui, telef. 681-6509 arba 481-1016.

Andru Realty įstaiga Euclid, Ohio aptarnavimui lietuvių Naujos parapijos rajone. Turi pardavimui daug dviejų ir vienos šeimos namų. Skambinti: 486-0060.

Elena Andru

(35-38)

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

EXECUTIVE HOUSEKEEPER

RAMADA INN, in Woburn, Mass, previous exp. nec. Call Mr. Gange, 617-935-8760.

(32-36)

MEAT HANDLERS

Progressive meat processing plant. Located in Pennsauken, N. J. has immediate openings for experienced meat handlers, including ham boners, trimmers, pumpers, butchers & sausage makers. Production line operation. Union Shop with full benefits. Call 609-663-3240.

(30-32)

MALONIAI KVIEČIAME VISUS Į AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS

SAJUNGOS JUBILIEJINIO SEIMO

BANKETA

1975 m. gegužės 24 d. šeštadienį, 8 v.v.

Ramada Inn, 26811 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio

MENINĖJE PROGRAMOJE:

Solistė AUDRONĖ SIMONAITYTĖ

Akompanuoja
pianistė BIRUTĖ SMETONIENĖ

Savo poezijos kūrybą
skaitys VLADĖ BUTKIENĖ

Kokteilis 7:30 v.v.

Karšta vakarienė ir šampanas. Šokiams
gros Slabodos orkestras.

Solistė AUDRONĖ SIMONAITYTĖ

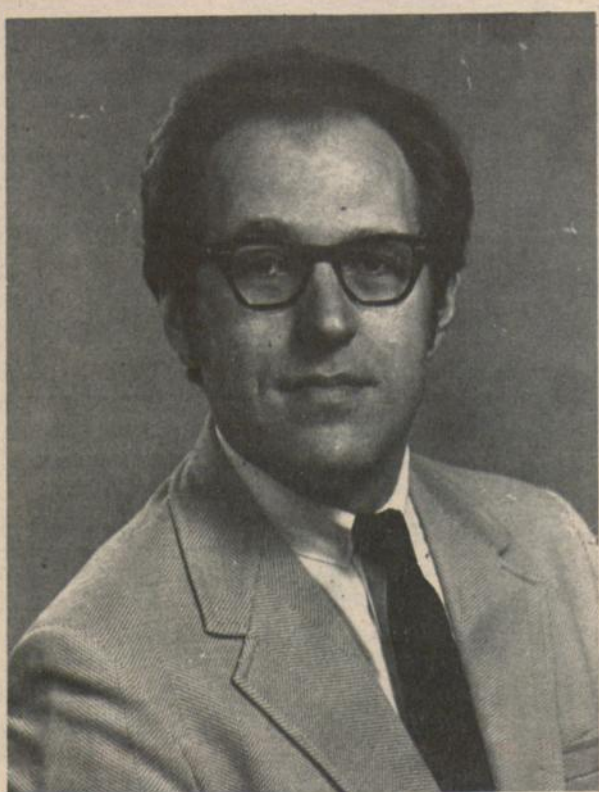

Pianistė BIRUTĖ SMETONIENĖ

Bilieto kaina asmeniui \$10.00. Vietas baliuje prašome nesivėluojant užsisakyti pas Seimo rengimo komiteto narius: S. ASTRAUSKĄ - tel. 943-5948, Dr. A. BUTKŲ - tel. 932-9944, J. MOCKŲ - tel. 681-5295 ar DIRVOJE

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PIANISTO

ANTANO SMETONOS KONCERTAS

įvyks šį šeštadienį, gegužės 10 d. 2 v. p. p.

TOWN TALL, 113 W. 43 ST., NEW YORKE

Programoje Bacho, Beethoveno, Čiurlionio, Chopin ir Schumann kūriniai.

Koncertą rengia NORMAN J. SEAMAN

MIRĖ JUOZAS KRALIKAUSKAS

A. a. Juozas Kralikauskas, didis patriotas, visuomenininkas, labdarys ir pasižventęs kovotojas dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, mirė bal. 28 d. Palaidotas gegužės mėn. 1 d. Newarke, N. J., kur jis ilgą laiką gyveno.

Juozas Kralikauskas gimė 1878 m. liepos 21 d. Asiuklės kaime, Balbieriškio valsč., Marijampolės aps. Į Ameriką atvyko 1893 m. liepos mėn. ir čia pralei-

do savo turiningo gyvenimo 81 metus.

Palūžo Suvalkijos lygumų ažuolas, didis lietuvis, 98 metų amžiaus naštos prislėgtas. (v)

• Inž. A. Mažeika ir Br. Dūda, ALT S-gos Los Angeles skyriaus atstovai atvyksta į ALT S-gos suaktyvinį seimą Clevelande š. m. gegužės 24-25 d. Patirta kad iš kitų skyrių irgi žada dalyvauti daug atstovų ir svečių.

• Jonas Meiliūnas, iš Melbourne, Australijos, šiuo metu ilgesnių atostogų atvyko į JAV pas broį Vincą ir Genovaitę Meiliūnų Brooklyn, N. Y. Svečias žada aplankyti ir kitus gimines bei draugus. Jis yra Australijos lietuvių aktyvus veikėjas, paskutiniu metu daugiausia dėmesio skirdamas Lietuvių Bendruomenei.

• Inž. M. Aukštuolis, 4 Elizabeth Ave., Springdale, Conn. 06907, pensininkas, mums rašo, kad turįs parašęs knygą "Senolių atomų žodžiai iš anapus", kuriai išleisti ieško talkininkų. Jam reikia 1650 dol.

• Dail. Adomas Varnas, Chicagoje, nesiskiręs su Dirva, atnaujinamas prenumeratą pridėjo auką 3 dol. Ačiū.

• ALT S-gos 1 skyrius New Yorke, po suaktyvinto minėjimo atsiuntė auką Dirvai paremti 10 dol. Ačiū.

• K. Kaulinis, Philadelphiaje, prie prenumeratos pridėjo Dirvai paremti auką 7 dol. Ačiū.

• J. Lukošūnienė, Le-mont, Ill., atnaujinama prenumeratą pridėjo auką 5 dol. Ačiū.

LIETUVOS ISTORIJA PENKTAJAME LITUA- NISTIKOS INSTITUTO SUAŽIAVIME

Šeštadienį, gegužės 17 d. 10:30-12 istorikas Vincas Trumpa skaitys paskaitą tema "Vysk. Motiejus Valančius istorijoje ir istorikas". Prelegentas yra žinomas mūsų visuomenei savo straipsniais žurnaluose, savo paskaitomis šviesos-Sandaros suvažiavimuose ir kitomis progomis ir savo 1973 m. išleistą knygą "Napoleonas — Baltija — Amerika". V. Trumpa yra baigęs Vytauto D. Universitetą ir gilines istorijos studijas Pariziuje, buvus Vilniaus universiteto istorijos dėstytoju. Nuo 1954 m. dirba Kongreso bibliotekoje Washingtone.

Mūsų istoriografijos veteranas dr. Juozas Jakštas pateiks žinių apie Lietuvą iš XIV amžiaus prancūzų autoriaus Pilypo de Mezieres traktato. Dr. Jakštas yra baigęs Lietuvos universiteto humanitarinių mokslų fakultetą, gilines studijas Berlyne ir Vienoje. Istorijos daktaro laipsnį gavo VDU Kaune 1938 m. Redaguoja Tautos Praeitį ir yra Lietuvių Istorijos draugijos pirmininkas. Savo studijų duomenis prelegentas dažnai skelbia Tautos Praeitje, LRMA darbuose ir periodikoje, skaito paskaitas lietuvių moksliniuose suvažiavimuose.

Popietinėje suvažiavimo darbu sesijoje nuo 1:30 iki 3:30 Jonas Dainauskas skaitys paskaitą tema: "Kriavo akto 1385 metų autentiškumas".

Vidurinės kartos istorikas dr. Julius P. Slavėnas referuos temą "Lietuva amerikoniškuose istorijos vadovėliuose". Prelegentas yra baigęs Illinois universitetą ir gavo daktaro laipsnį Chicago universitete 1969 m. už dizertaciją "Klaipėdos gincas 1919-1939 m." Dr. Slavėnas yra New Yorko valstybinio universiteto Buffalo kolegijos istorijos profesorius.

Istorijos mokslų sesija užbaigs prof. dr. Jonas Puzinas paskaita "Lietuvių genčių prekybiniai santykiai su Romos imperijos provincijomis pirmaisiais amžiais po Kristaus". Lietuvos proistorikas dr. Puzinas pradėjo studijas Lietuvos universitete, jas tęsė Heidelberge, kur ir gavo daktaro laipsnį 1934 m. Iki 1944 m. profesorius VDU ir Vilniaus universitetuose ir treji metai buvo humanitarinių mokslų fakulteto dekanu. Atliko pagrindinius Lietuvos proistorės tyrinėjimus archeologinėse ekspedicijose ir paskelbė juos knygomis bei straipsniais. Iki šiol tęsia mokslinį darbą ir yra Lituanistikos Instituto istorijos skyriaus vedėjas. (pk)

• W. Brazauskas, Chicagoje, atnaujinamas prenumeratą, pridėjo Dirvai paremti auką 7 dol. Ačiū.

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST
Immediate opening for chief physical therapist, licensed in Tenn., to assume full duties of P.T. Dept. in 150 bed hospital & E.C.F. Excellent salary & fringe benefits. Forward resume to Administrator, Mid South Hospital, 135 N. Pauline, Memphis, Tenn. 38105. (36-38)

80 Acres with stream. Permanent grazing, new fence. Barn. 45 head of cattle, 3 completely automatic chickenhouses, 12,500 capacity each. Asking price with home \$180,000.00. Without home \$90,000.00. Financing available. 18 Miles from Athens, Ga. Call 404-743-5543. (46-40)

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Gina Čepkauskienė ir Stefan Wicik choristų minioje "Meilės eliksyre".

A. Kezio, SJ nuotr.

• CHICAGOS Lietuvių Opera užbaigė 19-tąjį savo sezoną G. Donizzetti "Meilės eliksyro" trečiuoju spektakliu įvykusių šeštadienio, balandžio 26 d. vakare Marijos aukš. mokyklos salėje. Ir tretysis spektaklis, dirigentas muz. Alvydo Vasaičio, sutraukė pilnutėlę salę žmonių. Pirmos eilės centre sėdėjo specialiai į operą atvykęs Simas Kudirka, kuriam kelio nę ir bilietą apmokėjo mecenatai iš Kalifornijos. Aplamai per 19-ą darbo metų atsiliepiamai apie mūsų operą dažniausiai būdavo teigiami. Praėjus "Meilės eliksyro" trims spektakliams, išsipildė maestro V. Marijošiaus žodžiai, prieš kelias savaites paskelbti šioje skiltyje, kad, jo įsitikinimu, "Meilės eliksyro" spektakliai turės atsistoti šalia pačių geriausių Chicago Lietuvių Operos pastatymų. Jau po premjeros Chicagoje kaip žaibas pasisklido žinia, kad lietuviškoji "Meilės eliksyro" premjera gausią publiką tiesiog sužavėjo. Jei dar kiek bilietų buvo likę sekmadienio spektakliui, tai jie bematant buvo išpirkti. Tokio pat entuziazingo sutikimo bei įvertinimo susilaukė ir sekmadienio spektaklis. Juos abu dirigavo maestro V. Marijošius. Šį kartą mūsų opera susidomėjimą parodė ir amerikiečiai. CBS-TV atstovai operą nufilmavo ir kai kuriuos epizodus rodė televizijoje sekmadienio, gegužės 4 d. vakare amerikiečių plačiosioms masėms. Chicago simfoninio orkestro nariai, groję lietuviškuose "Meilės eliksyro" spektakliuose, užsakė bilietus savo žmonoms ar šeimų nariams į tretįjį spektaklį. Susidomėjimą mūsų opera parodė ir kai kurie amerikiečiai, gerai žinomi muzikinio gyvenimo sferose. Taip, kad ir tretysis spektaklis, dėl kurio operos valdyba turėjo kiek nerimo, buvo išparduotas. Pridėjus faktą, kad "Meilės eliksyro" pastatymas susilaukė net 98 mecenatų ar rėmėjų, matome, kad šiame sezono mūsų opera nesėdėjo ir skolą ir jai pilnai atsidado žalių šviesos suaktyviniams 20-tajam sezonui, kuris, išvedant į sceną naujas lietuvių kompozitorių operas, pareikalaus dar daugiau darbo ir, tikiu, nepaprastai didelių išlaidų. Bet ateinant į to sezono priedangį, džiaugiamės nesugriaujamu faktu, kad į suaktyvinius metus mūsų opera žengia kaip didelis laimėjimas.

• KIEK sąlygos leidžia, mūsų operos vienetas kartas nuo karto į talką bando

pakviesti ir profesionalus. Šio vieneto scenoje jau rodėsi Lilija Sukytė, rodėsi profesionali režisierė ir dailininkė. Šį kartą patys stambieji paukščiai buvo profesionalas solistas Algirdas Voketaitis ir profesionalas rež. Herbert Beattie, šalia Hartfordo u-to muzikos departamento direktoriaus maestro V. Marijošiaus ir kitų. Daug kas sakė, kad "Meilės eliksyro" lietuviškųjų spektaklių didįjį krūvį išnešęs A. Voketaitis. Tiesa, tose scenose, kuriose A. Voketaitis pasirodydavo komiškame dr. Dulcamaros vaidmenyje, jis atrodydavo ne tik tu scenų, bet tiesiog viso spektaklio viešpats. Pui ki vaidyba, uždegimas minios masinėse scenose, dinamiškas uždegimas viso vyksmo — tai didžioji profesionalo solisto stiprybė, labai įtikinanti išryškėjusi "Meilės eliksyre". Šalia Voketaičio negalime pamiršti ir Stefan Wiciko. Tai buvo viena iš didžiausių jo rolių,ėjusių per abu operos veiksmus. Ir jis pasirodė kaip įtikinantis vieneto dalyvis su ryškia pažanga lietuvių kalboje. Mūsų muzikų viršūnėse girdisi nuomonių, kad kol S. Wicik dainuos lyrinio tenoro partijas, operai bėdų nebus. Nedidelėje Genettos rolėje šį kartą ypač maloniai sublyzgėjo operos augintinė Margarita Momkienė priartėjusi prie profesionalinio lygio. Gina Čepkauskienė pagrindinę ūkininkaitės Adonos rolę atliko puikiai, žavios buvo tos vietos, kur pilnai galėjo atsiskleisti jo koloratura. Algirdo Brazio (Karinko Belcore) rolė šį kartą solistui neleido taip įspūdingai atsiverti, koks jis buvo "Kaukių baliuje". Bet visgi A. Brazis, turintis profesionalinę patirtį ir didelį muzikalumą, yra nepakeičiamas mūsų operos ramtis, nerodąs jokių pavargimo žymių. Prie šio sąstato pridėjus puikų chora, paruoštą koncertmeisterių A. Stephens ir A. Gečo (rečitatyvų akompaniatorius buvo A. Jurgutis), gauname tą vieneta, kurs, maestro V. Marijošiaus ir jo pavaduotojo A. Vasaičio vadovybėje nupynė puikius, meniškai vientisus ir išlygintus "Meilės eliksyro" spektaklius. Taip pat neužmirština žinia, kad komiška "Meilės eliksyro" opera savo turiniu buvo artima ir šių dienų publikos nuotakoms. Tą iš anksto buvo pramatus maestro V. Marijošius prieš kelias savaites suauktoje spaudos konferencijoje.

• NETURIU po ranka sąmatos, kiek operos valdy-

ba išmokės orkestrui, vadovams, solistams ir kitiems už jų darbą. Bet žinia, kad jokio atlyginimo negaus valdyba, negaus puikaus choro nariai. Jiems vienintelis atlyginimas — pooperinis balius. Toks balius įvyko sekmadienį, balandžio 27 d. Jaunimo Centre. Biliun susirinko per 200 asmenų: operos vadovai, choristai, mecenatai su žmonomis, lietuvių spaudos ir radijo atstovai, o taip pat ir specialiai pakviestas svečias Simas Kudirka. Baliaus nuoka buvo pašalūsiai pakili, nes su dideliu pasisekimu kėlė tik užbaigtas sezonas, atvedęs operos vieneta į suaktyvintą. Kadangi operos vieneto plunksna padėdavo nuo pirmųjų operos įsikūrimo dienų, malonu buvo šiame baliuje vėl matyti visą būrį operos veteranų, dar ir dabar aktyviai dalyvaujančių vienete, taip pat ir nemažai jaunimo — mūsų operos ateities. Oficialią baliaus programą pravedė vicepirm. V. Monkauskas pakviestas sol. S. Baras. Jis pristatė garbės stalą ir eilę svečių. Trumpus sveikinimo žodžius tarė Lietuvos gen. konsulė J. Daudžvardienė ir didelėmis ovacijomis pasitiktas Simas Kudirka. Operos valdybos ir solistų atstovai apdovanojo Simą Kudirką ir per pakutinius dešimtį metų apie operą rašančius plunksnos vyrus — A. Naką iš Detroito ir J. Jaunušaitį iš Chicago. Operos valdybos pirm. V. Radžiaus ir maestro V. Marijošiaus padėka ir ateities entuziazmu spindinčiais žodžiais buvo užbaigta baliaus oficialioji dalis. Po jos sekė šokiai prie A. Stelmoko orkestro ir visų bendros dainos. Tokios tai žurnalistinės mintys po 19-tosios Chicago Lietuvių Operos šventės. Tikiu, kad, "Meilės eliksyro" muzikinę recenziją parašys muz. A. Nakas ar kiti. Tuo tarpu, prieš išvykdamas atostogų, dviem savaitėm atsiveikinu su šios skilties skaitytojais.

• ŽURNALISTAS V. Meškauskas, per eilę metų dirbęs dienraštyje "Chicago Tribune", sulaukęs 62 m. amžiaus, neseniai pasitraukė į poilsį. Vadovybė su savo ilgamečiu tarnautoju pagarbiai atsisveikino, gi, bendradarbiai pasakoję, buvo specialiai paruoštas vienas dienraščio numeris su didele antrašte, kad V. Meškauskas pasitraukia į pensiją Tikimės, kad žurn. V. Meškauskas taiklius politinius straipsnius Dirvoje skaitysime ir ateityje.

AUKOS DIRVAI

Atnaujinami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo Dirvai šie asmenys:

H. Janužys, Morgan Hill 1.00
A. Sajauskas, Baltimore 7.00
A. Grushnys, Wichita 12.00
A. Markevičius,
Santa Monica 2.00
A. Muliolis, Euclid 2.00
V. Šarka, Detroit 2.00
P. Račkauskas, Rochester 2.00
J. Kregždė, Cincinnati 2.00
Ed. Kristaponis,
San Angelo 5.00
Č. Žilionis, Chicago 5.00
V. Skridulaitis,
New Zealand 2.00
A. Pustelnikas, Chicago 7.00
A. Jančys, Rochester 2.00
Vytautas Janulaitis,
Chicago 15.00
E. Kronas, Dundas 7.00
B. M. Abromaitis, Toronto 10.00
M. Meiliūnas, Weston 7.00
V. Radikas, Philadelphia 5.00
V. Aukštuolis, Munster 7.00
V. Bagdonas, Oak Lawn 10.00
V. R. Plukas, Santa Monica 5.00
V. Karalius, Baltimore 2.00
V. Sederavičius, Omaha 2.00
K. Pikturna, Cleveland 1.00
M. Gureckas, Waterbury 12.00
Vl. Skirmuntas, Kenosha 2.00
K. Vaičiūnienė, Cleve. 6.00
A. Varnas, Chicago 3.00
A. Rimba, Detroit 2.00
P. Bakūnas, Baltimore 4.00
K. Kaulinis, Philadelphia 7.00
J. Kriščiukaitis, Avon 2.00
Br. Dūda, Los Angeles 2.00

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.